

Redacția, administrația și tipografia:
 Brașov, piața mare, Târgul
 Inului Nr. 30.
 Serviciul de distribuție:
 Brașov, piața mare, Târgul
 Inului Nr. 30.
 Adresa mai prețioasă în Viena
 A. J. Sasse, Eisenstein & Vogler (Fido
 Bank), H. Schalek, Alois Herndl, M.
 S. A. Oppolitz, J. Donnerberg: în
 Budapesta: A. V. Jellinek, K.
 S. Herndl: în Frankfurt: G. H.
 Grosse: în Hamburg: L. Steiner.
 Prețurile inserțiilor: o linie
 pe o coloană 6 or. și
 50 or. umbră pentru o publi-
 citate. Publicații mai dese după
 tariful și învoială.
 Se plătește pe pagină a III-a o
 oră 10 or. v. a. sau în avans.

GAZETA TRANSILVÂNIEI

(NUMĂR DE DUMINECĂ 52)

„Gazeta” este în fiecare
 zi.
 Abonamente pentru Austro-Ungaria:
 Pe un an 12 fl., pe șase luni
 6 fl., pe trei luni 3 fl.
 Nr. de Duminecă 2 fl. pe an.
 Pentru România și străinătate:
 Pe un an 40 franci, pe șase
 luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
 Nr. de Duminecă 8 franci.
 Se primumă la toate oficiile
 poștale din țară și din afară
 și la dd. colectori.
 Abonamentul pentru Brașov
 a administrației, piața mare,
 Târgul Inului Nr. 30 etagiul
 I: pe un an 10 fl., pe șase
 luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 or.
 Cu dusul în casă: Pe un an
 12 fl., pe șase luni 6 fl., pe trei luni
 3 fl. Un exemplar 5 or. v. a.
 s. 15 bani. Actul abonamen-
 telor și inserțiilor sunt
 a se plăti înainte.

Nr. 286.—Anul LVI.

Brașov, Sâmbătă-Duminecă, 26 Decembrie

1893.

Din cauza sfințitorilor sărbători ale Născerii
 Domnului Iarul nu va apăre până Marți seara.

La sărbătorile noastre.

Brașov 24 Decembrie v.

Când ne pregătim să serbăm
 ziua cea mare, în care a răsărit
 lumii lumina cunoștinței, ziua păcii
 și a bunăvoinții între oameni, cuvinesc
 să aruncăm o privire în trecut
 și în viitor.

De ar fi precum nu este, de ar
 domni într-o adevărată pace și
 bunăvoință între oameni, față
 de dată de vijeliile timpurilor a Ro-
 mânului dintre Tisa și Carpați n'ar
 fi aș udată de lacrimi de durere și
 de mâhnire, ci numai de lacrimi de
 bucurie.

Dér inima lui, doritoare de o
 sorțe mai bună și mai vrednică de
 omnire, se strânge și se amărește,
 când în loc de pace vede în ju-
 rului său numai desbinarea și ura de
 nemur și când în loc de bunăvoință
 întimpină pe toate cărările numai pri-
 goniri și dușmăni.

Unde am fi noi Românii din
 Transilvania și Ungaria aș, cât
 de înaintați nu am fi noi pe toate că-
 rările, ce mare ar fi aș bucuria
 noastră asupra rezultatelor dobân-
 dute pentru binele și fericirea neamu-
 lui nostru, decât nesățiosul egoism
 de rasă al poporului conlocitor
 și stăpânitor nu ar apăsa atâta de
 cumpăt asupra vieții și a desvol-
 țării noastre naționale?

Ce Crăciun vesel și plin de
 bucurie am pute noi avé astăzi,
 decât zilele noastre n'ar fi amărite de
 veninul nedreptății?

Marele iubitor de oameni, filo-
 soful Herder a dis: „Nu pte fi
 imputare mai grea și mai apăsătoare
 ca aceea de a fi făcut nedreptate unei
 națiuni străine!”

Imputarea acesta grea lovesc
 în față pe contrarii limbei și ai na-
 ționalității române. Lumea civilizată

a început să-i judece și să-i con-
 damne pentru purtarea lor. Ei în-
 șiși ved și recunosc, că nu sunt
 în drept, că se vâresc chiar o mare
 crimă, când voiesc să împedec
 dezvoltarea firăscă națională a po-
 pórelor nemaghiare, dér n'au voința
 și n'au tăria de a se întorce de pe
 cărarea prăpăstioasă, pe care au apu-
 cat. Ideea că statul acesta trebuie
 să fiă maghiar și numai maghiar,
 că înaintarea și înflorirea lui numai
 prin mijlocul limbei și a culturii ma-
 ghiare se rôte asigura și că ori-ce
 altă dezvoltare națională nu-i pte
 fi decât spre stricăciune, a pē-
 truns atāt de adenc în pătu-
 rile maghiare, încāt glasul drep-
 țării nu mai pte străbate la ure-
 chile lor.

Din partea acesta nu ni se des-
 chide dér nici o speranță pentru o
 îndreptare în viitor. Vedem, din
 contră, că cei dela putere sunt ho-
 țariți a continua politica lor fatală,
 că, în loc de a slăbi córdă prigo-
 nitorilor și a nedreptăților, o in-
 tind și mai tare, în credința, că
 dóră-dóră ne vor face să ne lăpē-
 dăm de drepturile noastre, de pos-
 tulatele noastre naționale și să capi-
 tulăm, să ne dăm legați în mâinile
 lor, ca să ne pta apoi îndopa în
 liniște cu cultura lor maghiară și
 să facă din noi o mare óste de Ie-
 niceri ai maghiarismului.

Decă îns contrarii noștri sunt
 și rămân neclintiți și neinduplecați
 în urmărirea planurilor lor nebune
 de maghiarizare, nici noi Românii
 nu suntem mai puțin dirji și sta-
 tornici în apărarea limbei și a nea-
 mului nostru. Dér avem un mare
 avantaj față cu ei, căci cauza nō-
 tră e cauza libertății și a dreptății
 unui popor, care prin trecutul său,
 prin jertfele sale aduse pe altarul
 patriei s'a lăcut vrednic de acesta
 libertate și dreptate.

Pot Ungurii dela putere să tē-
 rască înaintea judecării pe toți frun-

tasii și conducătorii Românilor, pot
 să-i învinovătesc cât voru a voi. că
 ar fi rei patrioți și că ar urmări
 scopuri dușmănoase statului, căci prin-
 tr'asta necum se nimicescă legiti-
 mitatea și se slăbescă sfințenia cauzei
 pentru care ei luptă, voru face nu-
 mai ca acesta legitimize și sfințenia
 să s'arate înaintea Europei întregi
 într'o lumină și mai strălucitoare.

Asupra Memorandului, pentru
 care este trasă acuma înaintea ju-
 decării întregu comitetul partidei
 noastre naționale, nu vor judeca nu-
 mai cei câțiva jurați unguri din
 Clușiu, chiamați de tribunalul de
 acolo, ci va judeca lumea totă, vor ju-
 decă popórele culte și înaintate, cari
 știu ce va se dăcă când un popor
 prigonit și asuprit, în strimțoarea
 lui alergă cu plângerile sale la tron-
 cerend ușurarea sorții sale.

Și lumea civilizată prin simpa-
 tia ce a arătat-o cauzei poporului
 român dintre Tisa și Carpați și-a
 și dat înaintea verdictul său, care
 este nimicitor pentru cei ce con-
 ducă aș destinele statului ungar,
 pentru-că redică contra lor cea
 mai grea și mai apăsătoare imputare
 de a fi făcut nedreptate Românilor.

Tari în conștiința dreptății cau-
 sei noastre românesce, putem să pri-
 vim cu speranță și încredere în vi-
 tor cu atāt mai virtos, cu cât
 aș glasul traților noștri din re-
 gatul român se unesc cu gla-
 sul nostru, dându-i astfel o îndo-
 ită și întreită putere înaintea toru-
 lui celui mare al opiniunii publice
 europene.

Cu via bucurie și recunos-
 cință vedem cum frații noștri din
 regatul vecin au îmbrățisat cauza
 noastră dreptă în parlamentul țării
 și ce călduros au aperat-o, arătând
 cât de strins legate sunt de ea
 chiar interesele lor de esistență na-
 țională și cât de mari sunt îngri-
 jurile lor pentru prigonirile, la cari

este espus elementul român din
 statul ungar.

Ori cât de tristă ar fi dér si-
 tuația noastră politică, convingerea
 că cu noi este dreptatea și că cauza
 noastră găsescă aș sprijin și apē-
 rare în toate părțile, trebuie să ne în-
 curageze a continua lupta pentru re-
 vindecarea drepturilor noastre cu
 energiă și mai mare.

Nu vom capula, nu ne vom
 da legați de dragul nimēnui, căci
 voim să trăim în acest stat ca
 Români cu drepturile noastre națio-
 nale, voim să ajungem și noi acele
 vremuri, ca să putem serba ală-
 tură cu națiunile conlocitoare Cră-
 ciunul în bucurie și în mulțumire.

CRONICA POLITICĂ

— 24 Decembrie.

Încă înainte cu două săptămâni,
 comisiunea administrativă a comitatului Bis-
 trița-Năsud a avut o ședință însemnată,
 în care a strălucit inspectorul unguresc
 de școle de acolo. Mai înteu de tôte, d-l
 inspector a raportat despre cei patru în-
 vțători români dela Borgo-Prund. Aceș-
 tia au fost suspendați din post, fiindcă
 li-au tras în judecată pentru adresa ce au
 publicat-o și au subscris-o, prin care au fe-
 licitat pe condamnați în procesul „Re-
 plicei”. Li-s'a redus salariul numai la a
 treia parte până atunci. Vicariul din Nă-
 sud, Dr. I. Pop, a adus înainte, că
 acești învățatori sunt a se supune autori-
 țării disciplinare confesionale din Năsud,
 deoarece șola din Borgo-Prund este con-
 fesională. Inspectorul de școle unguresc
 îns a protestat, provocându-se la nou
 statut al fondurilor năsudene, care
 dăce, că școlile susținute din acest fond
 trebuie să fiă privite ca școle comunale.
 Astfel se primi propunerea inspectorului
 unguresc.

Tot în această ședință și tot la pro-
 punerea acestui inspector de școle un-
 guresc, s'a decis, ca să se anuleze diploma
 a 15 învățatori săsesci din 9 comune și a-
 cestia să fiă scoși din post până la sfēr-

FOILETONUL „GAZ. TRANS.”

Vifeim.

In veci mărite Vifeim,
 Asilul păcii sfințe!
 Mărirea ta, c'a e'o mărim
 Noi nu avem cuvinte.

Atâtea vécuri a 'nghitit
 A vremii nesfîrșire,
 Tu îns, — légân umilit,
 Simbol de umilire —

Remas'ai vecinic trăitor
 In cartea omenirii:
 Și de dureri alinător
 Și de isvor gândirii.

Când ascultăm colindători,
 Ce-ți cântă nemurirea,
 Te ved un sóre între nori,
 Și 'a sóre fericirea.

„Mărire întru cei de sus!”
 Din ceruri o cântare

Aud — și dulcele Isus
 In sufletu-mi răsare.

Aud păstorii fluerând,
 Ved craii cum se 'nchină,
 Bogate daruri aducend:
 Tămăe, aur, smirnă.

Ș'aud un glas dumnezeesc
 In străluciri de stele:
 — „Venit'am să vē mântuesc
 „Cu jertfa vieții mele;

„Și înc'odată voi avea
 „Sē-mi caut moștenirea,
 „Căci pacea este mama mea
 „Și tatăl meu iubirea!”

Rēmăi pururea trăitor
 In cartea omenirii,
 Tu, Vifeim isvoritor
 Al păcii și gândirii.

Traian H. Pop.

La Crăciun.

Era sēra de Crăciun.

Ningea de gândeai, că cotropescă pă-
 mēntul. Zăpada acoperise totul. Natura
 întregă își îmbrăcase haina albă pompoasă,
 care la lumina lampei părea a fi împodo-
 bită cu diamante, ce sclipeau schimbân-
 du-se mereu.

Tot omul se grăbea să mērgă cât
 mai iute acasă, să fiă cu ai lui.

In castelul din Brăhui era mare ve-
 seliă între copii.

Un pom bogat împodobit s'afia
 în odaia cea mare, și copiii grupați în ju-
 rului lui săreau plini de veselie.

Fiă-care își căpētase darul său tri-
 mes de ângeraș.

— Mamă dragă, — dăse Alesandru,
 cel mai mărișor dintre băeți — la toți
 copiii le aduce ângerașul jucării?

— Da, la toți copiii bun le aduce
 ângerașul ceva.

— D'apoi lui Tomuță și Lică a leli
 Ana, de ce nu le aduce ângerașul nimic,
 căci ei sunt așa de bun? — Astăzi când
 a fost Tomuță aici, mi-a spus, că lui nu-i

aduce ângerul nimic, că ei sunt sē-
 rac.

D-nei Runcanu i se umplu inima de
 jale audend acestea, apoi dăse:

— Ba le aduce, dragă, și lor. Ânge-
 rașul aduce și la bogăți și la sērac. Elu
 deopotrivă ne place pe toți.

— Lasă-mē dér mamă dragă la To-
 muță, să vedă ce li-a adus ângerul.

— Acum nu poți merge, dragă, că
 afară ninge și e frig, mâne apoi te vom
 lăsa cu domnul instructor să mergi, să
 vezi.

*

Și în bordeiul de lângă grădina cas-
 telului era sēra de Crăciun, dér binele și
 îndestulirea lipseau.

Un butuc ardea încet în vatra cup-
 torului și lumina întregu bordeiul. In ju-
 rului lui steteau burburii copiii.

Femeia, mama lor, mai isprăvea, ce
 avea și ea, bieta, de isprăvit de Crăciun,
 căci tōtă ziua lucrase la boieri în castel
 și n'a putut să 'și vadă de treburi.

De-asupra cuptorului pe cuie de lemn
 erau acățate să se usce cămășuțele copiilor.
 Mâne dór e Crăciunul și trebuie să 'și ia
 cămășuțele curate.

lui, deorece inspectorul nu e cu succesele, ce le-au dobândit în propunerea limbii maghiare; e supărat mai ales, că nu vorbesc destul de bine ungurește. Fapta această este în contra legii, care nu dă dreptul, decât numai autorității profesionale, de-a exercita dreptul disciplinar asupra învățătorilor dela școlile confesionale. Șași cu dreptul cuvânt sunt amărâți de această lovitură, ce se dă intereselor de viață a școlilor lor și se întreabă cu mirare: dacă acesta e prețul pentru-că s'au datu legați, intrându cu micu cu mare în tabăra guvernului ungureșcu? Foile săsesci spun, că aceste nedreptăți voru sili pe Șași să între erăși în luptă cu guvernul. Succesul bun!

De câteva zile în Sicilia a izbucnit o revoltă, a căreia pricină este a se căuta în miseria cea mare, ce apasă pe o parte a populației din Italia. Cu deosebire înspăimântătoare sunt scirile, ce sosesc despre miseria din Sicilia. S'a trimis parlamentului italian o mostră de pâne, din care se hrănesc poporul italian. Această pâne este un felu de fierură, ce pare a fi făcută cu nomol; are o coloare închisă și pe de-asupra e acoperită cu pete îngălbentite de putredală. Și mai nenorociți decât țărani sunt lucrătorii din minele de pucioasă, cari lucrăză goi într'o încădușă de 40° R. Aci se vedu copii de 7—12 ani, cari muncescu 10—12 ore pe zi pentru o plată de 35—50 centime (17—25 cr.), fiindu supuși la nise lucruri de totu grele. Ne mai putendū suporta această stare de lucruri, locuitorii Siciliei s'au răscolit în contra autorităților, refuzându de-a plăti dările etc Pentru restabilirea ordinii s'a trimis miliția; poporul însă s'a încăeratu cu miliția, mai mult înși au fost răniți și uciși de ambele părți. În Mazzara, magistratul orașenesc a ridicatu darea de consumu, ce se aruncase asupra făinei, pomeloru și bucateloru. În urma această poporul s'ar fi domolitu; s'a întâmplatu însă, că totu atunci primăria a urcatu darea pentru măcinatu cu două centime (1 cr.) după fiă-care chilogramu. Imprejurarea această a iritatu așa de multu populația, încatu se aruncă cu furie asupra unei mori, pe care o dărimă și apoi o aprinse; de-ase-menea a aprinșu locuința tribunalului, a poștei, a oficiului de dare etc. Astfelu de lucruri s'au întâmplatu și în alte localități ale Siciliei.

Din Camera română.

Discuțiune privitoare la cestiunea română

Dămū aici partea din urmă a interesantei și importantei vorbiri, ce a rostit-o deputatul Ionel Grădișteanu, în Camera română, privitoru la raporturile dintre Români și Unguri și la înfrurirea lor asupra politicei esteriore a României.

D-lu I. Grădișteanu dice: Până când nu se voru pune la adăpostu interesele de existență ale neamului românescu întregu, nu pôte fi vorba de-o apropiere a României de tripla alianță în care se află tocmai asupritorii fraților noștri. Și dacă nus'ar rezolva cestiunea naționalităților în Ungaria, de ce ajutoru

ni-ar mai fi Austro-Ungaria în casu de răboiu? Cându armata ei ar fi ocupată cu înăbușirea răscolilor ce s'ar ivi înăuntrul țării, care ar mai fi folosulu, efectulu, alu acestei alianțe pentru România? Ea ar fi atunci sentinela perdută și fără nădejde de ajutoru a triplei alianțe, — apoi continuă așa:

Etă dér, că înțelepciunea cea mai elementară ne impune, chiar din acestu punctu de vedere, și chiar dacă nu amū fi consăngeni, frați cu Românii de dincolo, ca înainte de a intra în alianță, să căutămū, ca să se rezolve această cestiune, pe care cu toții amū vrē s'o resolvămū în timpū de pace și cu pace.

De altfelū, D-lorū, când amū căuta să analizămū simțămintele tuturorū aceloră, cari au vorbitu în această cestiune, fiă în Cameră, fiă în Senatu, și cu părere de bine amū vedutu, că au vorbitu multu și din tôte partidele: cred, că fiecare ar regunosce, că la urma urmelorū și în fondū, gândimū toți la felu. (Aplause). Singura deosebire între noi, d-lor, este, că unii o spunem verde, alții o spunem pe jumătate și alții nu o spunem de locū, deși suntemū înțeleși cu ceilalți.

Eu, d-lorū, sunt dintre aceia, cari o spunu verde, și o spunu verde, fiind-că credū, că este bine să se spună și să se scie nu numai aci, dér dincolo de hotarele noastre, și la Pesta și la Viena și la Berlinu și în tôte Europa, pentru ca cu o oră mai înainte această cestiune să pôta fi rezolvată, cum vē spuneamū, de acum, din timpū de pace și cu pace. (Aplause).

Eu credū, d-lorū, că alianța noastră prețuesce ceva în Europa. Nu suntemū mari și tari, ca să amenințămū pe nimeni, nu facemū ca acelu deputatu Unguru, care intr'unu discursu bombasticu și ridiculu ne amenința cu răboiu, noi nu amenințămū pe nimeni, dér prețuimū ceva, și prețuimū ceva pentru-că suntemū omogeni, pentru-că avemū o armată vităză, pentru-că avemū o pozițiune geografică, care face, ca să avemū în mâna noastră cheia Bulgariei de pe o parte și a Transilvaniei de alta; prețuimū ceva, pentru-că avemū frați de sânge și peste hotarē, și dacă prețuimū ceva, d-le ministru de esterne, de sigurū, că se va ține sēmă de o cerere atātu de dreptă, ca cererea noastră, căci nu este altceva, la urma urmelorū, decâtu dreptul de a avē existență alu unui poporū, care avea și elū sē aducă contingentulū lui civilizațiunei moderne. (Aplause).

Teoria D-vostre e o teoriă falsă, căci afirmăți, că fiă-care sē-și vadă de-ale sale. Da, fiă-care sē-și vadă de propriele sale interese politice. Așa, nu avemū noi sē ne amestecămū în cestiunea de a se scie, dacă Transilvānenii trebuie sēu nu sē se lapede de punctulū lorū, de programulū privitoru la autonomia Transilvaniei. Asta fi privesc pe ei și numai pe ei. Dér singura cestiune, în care suntemū cu toții solidari, e aceea a însăși existenței etnice a neamului românescu, aceea a dreptului de a trăi ca Români, în ori ce colțu alu lumii.

De altfelū, d-lorū, în această cestiune a politicei noastre esteriore și a alianțelor noastre, mai multu ca în ori-care alta, e nevoiă de solidaritatea tuturorū, e nevoiă de părerea noastră, unanimă a tuturorū, și nu numai de părerea noastră, a celorlū cari facemū politică mai multu sēu mai puținū destilată, e nevoe de consimțământulū unanimu alu țerei întregi, căci mâne poimâne țera întregă va fi chiamată,

ca prin fapte sē-și dovedescă adesiunea ei la politica, pe care o facemū noi. Inzadarū v'ati legatu d-vostre fără scirea țerei. Puteți smulge voturi dela Cameră puteți smulge voturi dela alegători, dér nu putemū smulge consimțământulū țerei pentru o acțiune așa de mare și așa de capitală, pôte cea mai însămnată care va fi vre-odată în istoria României, fără consimțământulū sinceru alu întregi țeri. Numai atunci veti putē duce țera în asemenea alianță, cându țera întregă cu deplină convingere va dice: mergemū, mergemū totu ca unu singuru omū. Și numai intru cătu veti ține sēmă de aceste lucruri și veti intru în d-tră simțămintele acestei națiuni, numai intru atātu vorbele d-vostre, ori unde ar fi aruncate, potū avea vre-o greutate ore-care. În afară de această, ele nu vē legă decâtu pe d-vostre, și inzadarū ați datu iscălitura d-vostre, națiunea ar protesta-o.

Așa dér, d-le ministru, ea, care în această cestiune nu facū cătu-și de puținū politică și care credeti-mē, și v'o spunu forțe sinceru, nu am căutatū sē vē facū nici neplăcere, nici neajunsuri, vē rogū, stăruescū chiar de d-vostre, ca în aceste cestiuni ori-cātu de cumpetatu ați vorbi, ori cătu de cu minte, ori-cātu de înțeleptū, sē fiți însă glasulū sinceru și adevăratu alu acestei națiuni românesci, care vrea pacea, care vrea să trăiescă în prieteșugū cu tôte țerile vecine, dér care își reclamă și ea dreptulū la existență, fiind-că are consciința vie că și ea are o menire de îndeplinită, menire care e de a-și da și ea nota ei originală, românescă, în marele concertu alu civilizațiunei moderne (aplause).

Și dovadă, că prețuimū ceva mai alesu pentru Maghiari, e că și ei suntū îngrijați, d-lorū, de atitudinea noastră și Maghiarii își cam facū socotela asta, și-și cam închipescu că noi nu vomū merge cu ei intr'unu viitoru conflictu, dacă se pôta așa rău cu frații noștri.

SCIRILE ȚILEI.

— 24 Decemvre.

Darū de Crăciunū. Astăzi s'au împărțitū, ca în fie-care anū, în sala gimnasiului românū din locū, atātu din partea reuniunei femeilorū române, cătu și din partea bisericei sf. Nicolae, haine pentru copii și copile sēraci. Fiă din cauza timpului frigurosū sēu din cauza țilei de țergū de astăzi, destulū ca publiculū românū din locū de astădată n'a fostū mai de locū reprezentatū. Distribuirea s'a începutū de aceea în modū mai puținū solemnū ca în alți ani, lipsindū atātu cuvântulū de deschidere cătu și corulū. Reuniunea femeilorū române a îmbrăcatū 31 fetețe împărțindū la fiăcare câte-o rochiță, blusă, năframă de capū și buzunarū, ciorapi, șcurță și ghete. Pe lângă această s'au mai provădu totū din partea reuniunei cu haine complete doi studenți dela gimnasiu. Din partea bisericei sf. Nicolae s'au împărțitū la 142 băieți cisme și pantalonū, ér la 46 fetețe cisme și lăibărașe. Din partea D-nei Eufimia Kertsch, cunoscută ca mare filantropă, s'a oferitū unui studentū lipsitū dela gimnasiulū românū o îmbrăcăminte completă.

— Lică — grăi Tomuță — astăzi este sēra de Crăciunū, domnișorulū Alesandru mi-a spusū că lorū le aduce ângerulū jucării....

— Da nouē — îi tăiă vorba Lică — nouē ore nu ne aduce? Mama tot-dēuna a disū, sē ne rugămū numai lui Dumneșu și elū s'a îngriji de noi.

— Nouē nu ne mai aduce ângerulū, că noi suntemū sēraci acum, dise Tomuță tristū.

Lica încă se întristă de vorbele fratelui, și tăcu.

Ei erau obișnuiți deja cu sēracia, dér cu tôte aceste, când vedeau în mânilorū copiilorū din castelū vre-o jucăriă ori bombone, li-se scurgea inima după ele, și nu arare-ori se întorceau plângendū acasă.

Așa și acum s'au împăcatū cu gândulū, că la domnișorulū le aduce ângerulū, căci suntū bogăți, ér lorū nu, căci suntū sēraci.

Mama lorū era supărată și îngândurată, ca de obicei.

Badea Gligorū, soțulū ei și tata băiețilorū, fusese gornicu de pădure și așa totū câștiga atātu, ca să pôta acoperi micelē lorū trebuințe, dér de când a muritū, —

nu slujise decâtū trei ani, — nu au mai avutū și bună.

Lipsa celorlū trebuințose se simția din și în și, totū mai tare. Ast-felū bieta femeia era vecnicū tristă, vecnicū îngândurată.

Sosise și sēra de Crăciunū.

Cisme-lei din piciorū erau așa de purtate, încatu abia se mai țineau. Copiilū ei n'aveau nici blănițe, nici măcarū unu pețărășu călduțu și frigulū era mare. În casă abia mai aveau ceva pentru mâncare.

— Ce sērbătorū am mai ajunsū, — dise ea, — sē n'am nici de dulceală, cum se cuvine, nici sē nu potū merge la biserică în sfințele sērbătorū, sē mă rogū lui Dumneșu!

Din butucū nu mai ardeau decâtū nise tăciuni și în casă se făcea totū mai întunerecū.

Femeia își culcă băieții și se culcă și ea.

În bordeiu era acum liniște. Numai din depărtare se audea glasulū colindătorilorū, cari umblau pe la case la colindatū.

La lelea Ana n'au mai venitū.

La ce sē și vină! Că n'are acum colaci și covrigi de împărțitū între ei. Apoi

cine trage la omulū lipsitū? Nimeni. Toți îl părăsescū.

În dimineța următoare lelea Ana era desū de dimineța sculată. Abia mai isprăvi prin casă câte ceva, când auți pași în apropierea bordeiului.

Eși afară. Abia pași însă peste pragū și se întlni față în față c'unu servitorū alu boierului.

— Ce cauți pe vremea asta pe aici, Simionē?

— Am venitū la domnia-ta.

— De ce? Dōmne feresce, dōr s'a întâmplatū ceva la voi astă-nōpte?

— Ba nu, de unde! Domniei-tale totū nenorociri îți vinū în minte.

— Da, da — dise ea dândū din capū — nenorociri, căci mi-earsă inima de ele.

— Apoi lasă-le măcarū acum în ziua de Crăciunū.

— Că deū așa ar trebui să fiă, dér...

— Ei lasă acum tōte, sē îți spunū, de ce sunt eu trimisū aici. Domnulū și dōmna țe-au trimisū aici pentru sērbătorū câte ceva, én desfă-le, sē vedemū ce este, căci mie mi-le-au datū așa înveluite.

Bieta femeia nu credea ochilorū și urechilorū ei.

Societatea politehnică din București a adresatū membrilorū ei și altorū persoane o invitare, rugându-i ca la anulū nou în locū sē trimită cărți de vizită și telegrame ca felicitări, sē lase aceste simple formalități și banii, ce ar fi costatū timbrele și taxele telegramelorū, sē-i depună pe altarulū causei naționale, trimițendū-i „Ligei culturale”. Diarele din București salută cu căldură această laudabilă inițiativă.

o

„Datoria” este numele unei nouē societăți culturale românesci, ce s'a înființatū la Iași din inițiativa studenților universitari, încurajați și susținuți și de unii profesori ai lorū. După statute, scopulū acestei societăți este de-a răspândi cultura în părțile de jos ale poporului românū pentru a-lu deștepta la o viață națională conscientă; apoi adunarea cunoscințelor asupra stării intelectuale și materiale a poporului; propagarea în pătura cultă a ideilor și sentimentelorū de datoriă și devotamentū pentru poporul românū. Pentru ajungerea acestui scopū, societatea va întemeia bibliotecă populară, va funda școlē pentru adulți (cari se vorū ține în tōte seriile și Dumineca), va organiza societăți de lectură etc.

o

Darū pentru școlari sēraci. Proprietarulū fabricei de postavū din Rēșnovū, d-lū Papp et fii, a binevoitū a dăruī patru școlari sēraci dela școla română gr. r. din Rēșnovū 15 metri de postavū pentru îmbrăcăminte de iernă, cari s'au împărțitū la 5 școlari și 2 scolarice. Pentru acestu darū binevenitū, subscrisulū, în numele școlilorū, imi ținū de plăcută datorință aș primă marinosului dăruitorū cea mai cordială mulțămintă. Rēșnovū, 23 Decemvre 1893: G. Proca, inv. dir.

o

Unū nouū cord pentru plugari. În comuna românescă Utvinū, în comitatulū Râmnicului, se scie, că Românii din acea comună au înființatū unū corū micstū de rugari sub conducerea vrednicului învățător Nicolae Firu. Corulū constă din 50 persae; liturgia au învățat-o în timpū de 7 săptămâni și au cântatū pentru prima-ori în biserică în sērbătōrea Sft. Nicolae. Acestu frumosū esemplu alu bravilorū Români din Utvinū ar fi forțe de doritū sē fi imitatū de cătu mai multe comune de ale noastre.

o

Ierna în Italia. În partea de mē-și a Italiei, ierna este de rēndulū acesta tre frigidă. Pretutindenea ninge și suflăntū vântū rece; între Roma și Solmona canonicățiunea pe căile ferate este întrepră din cauza zăpedii, care este grōsă de mai multū metri. Din numēroșe orașe ale Italiei se anunță, că ninge continuu și eorū frigid. Roma, cu statuele, cu turnurū și cu coperișele caselorū sale acoperē de zăpadă grōsă, presentă o înfățișare nouă

Intrară apoi înlăuntru încetișorū căci copiii dormiau încă și desfăcură cele trimise.

Erau cisme pentru ea, blănițe și caciulū pentru băieți, colaci, covrigi și alu de aceste. În buzunarele blănițelorū și nucū într'aurite pentru copii.

— Dōmne — dise lelea Ana înș de plânsū — de unde atātu bunetate?

— Dela Dumneșu, — grăi Săcu — care e milostivū și într'unu felu altulū ne dă ajutorū în necazū și îi lipsescū Stăpâni mei au vedutu, ce îți lipsescū au voitū sē facă o faptă bună înaintea Dumneșu.

— Dōmne dă-le sănătate și noi! Mai multū nu potū sē facū, fără măreț ruga lui Dumneșu, sē le lungescă și sē îți țină în bine și sănătate.

*

Trăgeau clopotele la biserică. Lelea Ana își găti copilași cu blănițele și caciulile trimise. Își îmbrăcă și cisme și eșiau sē mērgă la biserică.

Pe cale se întâlniră cu Alesandru, care venea cu domnulū instructorū la ei.

— Ce țe-a adusū ingerașulū, Tomuștrigă Alesandru încă de departe.

— Blăniță, caciulă și uită aici în

bicnuită. Streinii, cari din depărtări mari s'au refugiat în Italia pentru a se adăposti în contra iernei frigurose, se află foarte desamăgiți.

—o—

Recunoștință. Locuitorii români din comuna Ciuchiciu, în Bănat, sunt cu multă recunoștință față cu pictorul român, d-lu Filipu Mateiu din Bocșamontană, despre care ni-se scrie, că li-a zugrăvit biserica mai pe sus de totă așteptarea. D-lu Mateiu nu s'a ținut numai de planul prevădută în contract, ci din propriul său zel și bunăvoință a făcut multime de icone frumoase, ce nu erau prevădute în plan, ér cele din plan le-a executatú tóte mai bine și mai acuratú, de cum era prevădută. Pe lângă acesta, d-lu Filipu Mateiu a făcutú pentru biserica română din Ciuchiciu și unele donațiuni, ér din prețulu fixatú pentru unele lucrări de artă ale d-sale a iertatú în favorul bisericeii 108 fl. În totalú, darurile făcute de d-sa în favorul susú dizei bisericeii se sue la 260 fl. Pentru tóte acestea, d-lu Vasilie Miocú, notarulú comitetului parochialú din Ciuchiciu, în numele său și alú comitetului își ține de datorință a exprima pe această cale cea mai sinceră mulțumitá generosului pictorú românú.

—o—

Pe linia Zérnești-Brașovú a căii ferate, după cum ne spune ađi unú călătorú, par' că s'ar fi datú ordinú ca tocmai pe frigulú acesta mare se nu se încăldescă de locú vagonéle. Călătorii de classa a doua era ađi p'aci s'enghețe pe drumú. Negligența acesta este revoltátore, ba ea devine chiar criminală decă vomú avé în vedere, că e periclitatá însă-și sănătatea călătorilorú. Avis direcțiunei!

—o—

Invățământul în comitatulú Pestei. După unú raportú alú inspectorului ung. de scóle din comitatulú Pestei, se află în acestú comitatú: 131,833 copii obligați la scóla. Dintre aceștia: 108,905 suntú maghiari; 17,049 germani, 25 „valahi”, 4308 slovaci, 420 serbi, 1115 croați și 1 ruteanú. Numérulú scólelorú: 641; între aceste se află și 7 gr. or., ér jidovesci 36. În 82 scóle limba de propunere e mixtá, în celelalte e curatú maghiară. — Ajunge a sci, că scóle jidovesci se află în comitatulú Pestei destule, pe când scolarii jidanii nici unulú. Pe aceștia i-au máncațú vircolacii, séu mai bine dísú — „patrioții”.

—o—

Clubulú lucrătorilorú din Brașovú va ține Dumineca viitoare o adunare populară publică cu urmátorea ordine de đ: 1) sufragiulú universalú; 2) đia de prima Maiu și însémnatatea ei; 3) organizația în cercuri și eventuala alegere a membrilorú în comitetú. Adunarea se va ține în sala dela „Sóre”. Inceputulú la 2 1/2 óre p. m.

Concertú. Musica militară va concerta Duminecă în 7 Ianuarie n. în sala hotelului Europa. Inceputulú la 8 óre.

—o—

6. **Aplicarea multiplă.** Nu există mijlocú mai bunú, care se póte aplica la diferite casuri, ca Molls Franzbrantwein care alină durerile, întăresce nervii și muschi întrebunțându-se ca adaosú la băi etc. O butelie 90 cr. se póte procura đilnicú prin poste dela farmacistulú A. Moll liferantulú curței din Viena Tuchlauben 9. În depourile din provincie se se cérá espressú preparatele lui Moll, prevădute cu marca de contravenție și subscriere

Nou abonamentú la „GAZETA TRANSILVANIEI”

Cu 1 Ianuarie 1894 st. v. se deschide nou abonamentú, la care invitámú pe toți amicii și sprijinitorii fóiei nóstre.

Prețulu abonamentului

Pentru Austro-Ungaria:	
pe unú anú	12 fl.
pe șese luní	6 fl.
pe trei luní	3 fl.
Pentru România și străinătate:	
pe unú anú	40 franci
pe șese luní	20 „
pe trei luní	10 „

Abonamente la numerele cu data de Duminecă:

Pentru Austro-Ungaria:	
pe unú anú	2 fl.
pe șese luní	1 fl.
Pentru România și străinătate:	
pe unú anú	8 franci
pe șese luní	4 „

Abonarea se póte face mai ușorú prin mandate postale.

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei”.

„Musa Română”

Cu bucuriá facemú cunoscutú cetitorilor nóstri, că fóia musicală și literară „Musa Română” va apăré érași cu inceputulú lui Ianuarie 1894 st. v., în fiá-care luná odatá, sub redacțiunea profesorului de musică Iacobú Mureșianu.

Programa fóiei va fi cam de următorulú cuprinsú:

- Cântece și hore populare*, aranjate pe pianú, în stilú ușorú.
- Cântece populare*, aranjate în formá de piese de salonú, potpouriuri etc.
- Cântece populare și originale pentru voce* cu acompaniamentú de pianú.
- Piese de dansú pentru pianú, eventualú pentru violíná și flautá.

Partea literară de pe fața primá și ultimá a fóiei va conține biografii a musici-

lorú români și străini, articoli, notițe, cronice, poesii populare, diverse etc.

Prețulu abonamentului pe unú anú 6 fl. v. a., pe șese luní 3 fl. v. a., pe trei luní 1 fl. 50 cr. În România și streinătate: pe unú anú 20 franci, pe șese luní 10 franci, pe trei luní 5 franci.

Abonamentele se se trimitá la adresa Administrațiunei fóiei musicale „Musa Română” în Bláșiu (Balázsfalva).

Invitare

Reuniunea femeilorú române pentru ajutorarea véduvelorú sêrace din Brașovú și Sácele, arangieáză pentru preséra anului nou, în sala otelului „Central Nr. 1” din locú, o petrecere cu dansú, în favorulú Reuniunii.

La această petrecere se invitá pe această cale toți acei P. T., cari voiescú se-și petrecé preséra anului nou împreună. — în o mare familiá románescă. — Alte invitări nu se mai trimitú.

Damele suntú rugate a se presenta în numérú câtú mai mare în costumú naționalú.

Intrarea: 1 fl. de persoaná, pentru studenți 50 cr. Inceputulú la 8 óre sêra.

Brașovú, 23 Dec. v. 1894.

Pentru Comitetulú Reuniunii:

Dr. Iosifú Blaga,
secr. Reun.

Calea spre înavuțire.

de I. Dariu.

7. Economisare séu păstrare.

V. Modulú de a păstra.

(Fine).

„Cum vei păstra,

Așa vei avé”.

Vorbá din bêtărni.

Modulú, după care avemú sé pás-trámú, e fôrte simplu:

1) *sé cheltuescú mai puținú decâtú câștigú.* Acestá este cea dintâiu regulá la păstrare. Totú d'auna se va pune din venitú ceva la o parte pentru viitorú. Indatá ce ai adunatú o sumulitá câtú de micá, du-te și o pune la o cassá de păstrare cu dobândá.

2) A doua regulá: *Plátesce totú d'auna cu baní gata.* Cine ia pe datoriá, póte fi ușorú înșelatú, că ađi nu-i tótá lumea cinstitá. Afară de aceea. cine ia pe datoriá, se pune singurú pe calea de a-și perde cinstea, pentru-cá nu acela e omú cinstitú, care-și plátesce datoriile, ci acela, care nu le face.

3) Altá regulá: *Nici odatá nu lua unú câștigú nesigurú dreptú ceva sigurú, nu-lú arvuni înainte și nu face datorii pe socotéla lui, până ce nu-lú ai în máná.*

Pentru-cá acelú câștigú se póte întempla fôrte ușorú sé nu-lú capeți de locú séu cine scie când, ér tu până atunci se te înglodezi în datorií, pe cari se nu le mai poți plăti și ast-felú sé-ți sté tot-d'auna ca o sarciná pe capú.

4) *Pórtá regulatú socotéla despre tot ce iai și ce dai.* Un om cu rânduélá scie înainte despre totú ce are lipsá și are la îndemáná tóte mijlócele pentru aceea. Elú își face socotéla așa, ca cheltuelile nici-odată se nu întrecá venitele. Purtarea unei socoteli regulate în fiá-care đi, sêptemáná, luná și anú nu e nici decum perdere de vreme, ci unú mare câștigú. Ea e o oglindá curatá a totú ce ai.

5) În economia casnicá, buna economá pórtá grija, ca: *nimicú sé nu se pérđá înzadarú, tóte se se întrebunțeze bine, tóte se-și aibá loculú lorú anumitú și tóte se se întemple după regulá.* Interesulú deosebitú ce trebuie sé-lú aibá economá în economia casnicá este de unú folosú netágáduitú. cu deosebire la o economá cu mijlóce mai modeste; ér care nu se îngrijesce de lucrurile sale cum se cade, curéndú ajunge la sapá de lemnú, chiar decá a avutú câtú de multú. Este greu în economia casnicá a pune nise margini hotárite páná unde ai sé te întinđi cu cheltuelile ca sé-ți mai rămáná și ceva de-o parte. În totú casulú e mai bine a păstra mai multú, decâtú a da mai multú. La lipsa cea dintâiu îți poți mai lesne ajuta, însă la a doua mai greu și la a treia și mai greu. Intr'o familiá numérosá cu câtú se póte mai multú pune de-o parte, cu atâtú e mai bine.

Economisarea este bună și pentru bogatú și pentru sêracú. Fără economisare nu putemú lua și noi parte la tapte frumoșe de îndurare și binefacere cătrá alții. Cine întrebunțezá totú ce câștigá, nu póte sé-și creșcă copilașii cum se cade și nu-i póte pune pe calea aceea de a puté trăi cinstitú în lume.

6) *Dedá-te din vreme la cumpátare și îngrijire în tóte.* Cei necumpátáți se îngrijescú numai pentru đia de ađi, ér pentru đia de mâne scie Dumneđu cum va fi. Aceștia n'o potú duce departe, chiar decá ar fi orí câtú de muncitorí. Și durere, că cei mai mulți suntú aplicați a trăi mai bine, decâtú le iartá venitele. Necumpátarea se vede în tóte straturile societáții omenescei fără deosebire. Și unii și alții se întrecú intru a-și face deosebite plăceri și petreceri și cu toții mergú spre scá-pátare, la peire.

sunarú nucí și mere cu aurú. — răspunse acesta plinú de veselie. — E bunú ángerulú, că ni-a adusú și noué.

— Veđi, că ți-a adusú, mi-a spusú mie mama, că ți va aduce ceva.

Lelea Ana sárutá cu lacrimi în ochi mânuțele lui Alesandru și apoi se depártá dimpreună cu báieții ei la bisericá, sé se róge lui Dumneđu pentru binefáctórii séi.

Sibiú, 23 Dec. st. v. 1893.

Margareta Moldovanú.

Colinđi.

I

Maica sfântá Maria
Se luará se duserá,
Și la Cráciunú se bágará.
— Mái Cráciune,
Mái bêtărane,
Dá-mí sálașú lângá cuptorú,
Cá ți-oiu nasce-unú cráșorú!
— „Eu maicá sálașú ț'asăi da,
Da-i ajunulú de Cráciunú
Și vinú grei colindátoři
De cu sérá până 'n đori.

Și ei decá vorú veni
Nu ti-i puté odihni.
Du-te 'n ieslea cailorú,
Cailorú poganilorú,
C'acolo ti-i odihni”.
Da, đeu, caii poganii
De cu sérá ei cinará,
Da ei nu se așeđará;
Maica sfântá 'i blástemará:
— Fire-ați voi cai blástemați
De mine, de Dumneđu,
Mai tare de Fiiulú meu.
Maica sfântá se luará
Și la Cráciunú se bágará
— Mái Cráciune,
Mái bêtărane,
Dá-mí sálașú lângá cuptorú,
Cá ți-oiu nasce-unú cráșorú!
— „Io maicá sálașú ți-ăși da,
Da-i ajunulú de Cráciunú,
Și vinú grei colindátoři
De cu sérá până 'n đori,
Și ei decá vorú veni,
Nu ti-i puté odihni!
Du-te 'n ieslea boilorú,
Boilorú și blándilorú
C'acolo ti-i odihni
— Da, đeu, boii sêracii

De cu sérá ei cinará,
Și cu bine se culcará.
Când maica fiuțú náscea
Roua peste boi cădea,
Din pociumbí fáclii ardea

II

Ionașú voinicu
Trei mândre avea,
Pe una o chiáma
Alba Mureșaná,
Pe alta o chiáma:
Roșiá Câmpená,
Pe-a treia o chiamá:
Négrá Hățeganá.
Mureșana-i đice:
— Hai Ióne-acasă
Cá viile-sú cópte
Și vinú páserele
Și ducú strugurele.
Câmpéna-i đicea:
— Hai Ióne-acasă
Cá holdele-sú cópte,
Și vinú páserele
Și iau spicurele.
Hățegana-i đice:
— Hai Ióne-acasă,
Oile-au fétatú

Și vinú vulturei,
Și i-au mielúșei
Și se duocú cu ei.

Culese de: Romulú Luca
înveț.

Mulțamitá după colindá.

Acestú prasnícú luminatú
Cu multú dorú 'amú așteptatú,
S'auđimú ángerí cântândú
Și magí cu stea celtórinđú;
Astáđi se vestesce
Și se preamáresce,
Đi veselitóre
Lumii pe sub sóre;
Astáđi s'a născutú
Celú fără 'nceputú,
Isusú Christosú
Fiiulú celú frumosú,
Dintr'o fecioritá
Pliná de credință,
La noi a venitú
S'a sálașluitú,
Ca sé ne slobódá,
Din munca cea mare
La raiu desfétare.
De-aceea poftimú
Mulți ani sé trăiți
Sé vé veselíti!

ne a fost cumpătat și și-a
 ă ceva capitălașu, fiă cătu de
 totu fi bate inima mai veselă
 liniștită și-i cu fruntea mai
 Dăcă 'i se ivesce vre-ună nă-
 cale, vre-o lipsă, elu are cu
 ifrânge, ajutat de capitălașul
 său. Omul cu cumpătare își pōte
 câștiga demnitate și vedă în lume;
 viața e pentru elu o binecuvântare
 cerescă și bētrāneța o onōre. Elu nu
 e nici-odată spre sarcina societății,
 ci tot d'auna spre câștigul și po-
 dōba ei.

Datoria fiă-căruia este de a se
 nobilita pe sine și de a se ridica,
 însă ajutându în același timp cu o
 pārticică din averea sa pe deapropē
 se cădutu în lipsă și în necasū.
 O ce faptă nobilă și frumoasă este
 a șterge lacrēmile și a alina durerile
 celui nenorocitū! Dăcă ar fi
 toți cumpătați și compătimitori, ce
 față veselă aru lua lumea, ca și o
 frumoasă di de Maiu.

Acusa sēu plānsōrea despre condi-
 ționile neasemenia dintre omeni
 este vechiă ca și lumea. Înțeleptul
 Socrate întrebă odată: „Cum vine aceea,
 că unii omeni trăiesc în beșug și pot
 și se păstreze ceva, erd alții abia pot
 să-și câștige cele mai neapărat de lipsă
 ale traiului și în aceeași vreme se înglo-
 dă și în datorii?” — „Pricina zace
 acolo, rēspunse Isomachos, că cei dān-
 tōi își vedu de treburi, er cei din urmă
 le negliģă (nu ținu sēmă de ele).“

Deosebirea dintre omeni în par-
 tea cea mai mare constă în mintea
 lor felurită, în tactul și în pu-
 terea lor de a lucra. Omul har-
 nic, omul de caracter nu lucră
 nici-odată pe nimerite, ci tot d'auna
 după cum îi poruncesc virtutea,
 înțelepciunea și buna rēnduială. O-
 mul, care e avisat la ajutorul
 altuia se nimicesc pe sine. Omul
 risipitor asemenea se nimicesc pe
 sine. În faptă cei mai mulți omeni
 se nimicesc pe sine. Ei lucră așa,
 după cum le vine, fără nici o soco-
 telă și fără nici o rēnduială. Nu vē
 întemeiați pe noroc, după cum fac
 cei mai mulți omeni. Norocul este
 unu altu cuvēntu pentru buna chiverni-
 sēlă și îngrijire de totu ce avemū.

Unii omeni sūt foarte deștepți
 în tōte ale lor, dēr au lipsă de
 tact, de rēnduială, nu se știu aco-
 moda împrejurărilor. Washington ne
 povestesc despre unu Olandes, care
 avea sē sară preste o grōpă, dēr
 care se dusesse așa de departe de ea,
 ca sē-și ia avēntu, încātu când a-
 junse la marginea gropii își perduse
 cu totul puterea prin alergare și
 sigur ar fi cădutu în ea, dăcă nu

ocelea pe delături. Ecă așa facu cei
 mai mulți omeni cu afacerile lor.

Nici unu om leneș sēu neeco-
 nomisatoru nu pōte ajunge vre-oda-
 tă om mare. Intre aceia, carī nu
 lasă nici unu minutu nefolositū, a-
 vemū sē căutămū pe acei bărbați,
 carī au mișcat și îndreptat lumea
 spre învățatură, spre sciință și spre
 descoperiri de totu felulū, una mai
 folositoare decātu alta.

Totulū atērnă dela întrebun-
 țarea timpului și a averii. Pe pētra
 de pe mormēntulū lui Iohn Donoughs
 sūt următoarele principii sēu reguli,
 pe carī mulți, dăcă nu toți, le potū
 folosi și urma în viața lor:

„Adu-ți tot-dēuna aminte, că lucrulū
 este condițiunea existenței tale“.

„Timpulū e banū, nu perde nici unu
 minutū, ci lasă ca fiă-care sē aducă do-
 bāndă“.

„Fă fiă căruia omū, precum ai dorī
 sē-ți faci și elū tie“.

„Nu lăsa pe mōne, ce poți face
 azi“.

„Nu lăsa sē faci altulū, ce tu in-
 su-ți poți face“.

„Nu poți ce nu e alū tēu propriu“.

„Nu ține nici unu lucru așa de ne-
 însemnatū, încātu sē nu fiă vrednicū de
 luare aminte“.

„Nu da nici-odată, ce nu mai poți
 primi îndērētū“.

„Nu cheltui, ci câștigă“.

„Cea mai bună rēnduială sē reguleze
 ot-dēuna lucrările tale“.

„In decursulū vieții tale gāndesc
 mereu, cum ai putē face atātū bine. câtū
 este cu putință“.

„Nu te opri dela ceea-ce îți este de
 lipsă în viață, dēr trăiesc cinstitū, sim-
 plu și îndestū“.

„Lucră până în minutulū celū din
 urmă alū vieții tale“.

Stă în puterea celor mai mulți
 omeni ca prin înțelepciunea lor sē
 depărteze dela ei lipsa. Omeni,
 carī trăiesc simplu, sūt în stare
 a sē apēra împotriva sārăciei, a trăi
 fericiți și a lucra pentru binele și
 înflorirea națiunii lor.

7 La lucrū mai marī pe carī nu
 le poți sēvārși singuri, te însoțesc
 cu altulū de sēma ta.

Secretul sēu taina înaintării
 omenesci este a se căuta în înșoțir-
 rea lor de a munci împreună. Pen-
 tru ca sē sēvērșescă omenii lucrū
 marī, trebuie a-și uni munca; totū
 așa cândū au a delătura din ca-
 lea lor pedeci greu de învinsū. Inșă
 nici odată nu e bine sē te unesci
 cu altulū, ca se stric pe altulū.
 Acēsta ar fi unu pēcatū strigătorū la
 cerū. În unire e puterea, dēr pu-
 terea acesta trebuie întrebunțată în-

telepșese spre binele fie-căruia din
 societatea aceea și spre binele socie-
 tății omenesci întregi

8. Nu da în datorū. Marfă, pa-
 parale sēu ori-ce dai în datoriă
 sūt în primejdie de a nu le mai
 căpata îndērētū. Omul la necasū
 ușorū sē supune cu creditorulū sēu
 la ori-ce învoială, numai sē capete
 banī. Speranța îi înșelă și pe unulū
 și pe altulū. La terminulū de plată
 se alege Creditorulū își frāmētă
 mōnile de necasū că nu primesce
 ce aștepta, er debitorulū (datorni-
 culū) dā din umēri, că nu pōte plăti.
 De aci urmēză apoi felū de felū de
 neplăceri, judecāți, spese preste spese
 și în urmă cine știe cu ce se alege
 și creditorulū și datorniculū.

9. Cumpără scump și vinde eștinū.
 Acesta s'arū pără unu lucru pe dosū,
 fără intelesū; dēr totuși e adevēratū.
 Baronulū Sina fū întebatū odată de
 baronulū metropolitū Andreiu Șa-
 guna, cu care trăia în strinsă legă-
 tură de prietinie: că prin ce a
 ajuns într-unu timp așa de scurtū
 la o avere așa de însemnată. Sina
 rēspunse: Secretulū e acesta: Amū
 cumpēratū scump și amū vēndutū eștinū.
 „Nu te întelegū“ adauge Șaguna. „In-
 telesulū e acesta“ rēspunse Sina:
 Mam silitū tot-dēuna a cumpēra marfă
 bună și a o vinde pe lângă unu câștigū
 fōrte micū. Și a avutū mare drep-
 tate Sina. Unū câștigū micū întēu-
 platū mai desū, e mai bunū decātu
 unulū mare întēplatū mai rarū.
 Unū câștigū mai mare întēplatū
 mai rarū e adese-ori o pierdere.

10. Plantēză multū, zidesc puținū.
 Unu Scoțianū la cēsulū morții sale
 dedū fiului sēu statulū de a planta
 pomi roditori ori-cātu de mulți și
 ori unde. „Pe cândū tu dormi, ei
 crescū.“ „Cu tōte acestea tu sē nu
 dormi, ca sē creșcā ei.“ Că zidi-
 rile nu cresc, știe ori cine. „Afară
 de aceea ele cerū reparaturī me-
 reu, dāri multe așa că aproape totū
 venitulū celū iai dela ele, ilū bagī
 totū în ele.“

Pentru anulū acesta încheiāmū
 cu capitululū; părți mai însemnate
 referitoare la înauțire, carī nu s'au
 putut lua în anulū acesta, be vomū
 trata în anulū viitorū în capitule de
 sine stătătoare.

Originele vechi ale românismului.

(Notițe alăturate la discursulū d-lui V. A.
 Urechia în cestiunea națională).

1) În sborulū gândului se amintesc
 originile străvechi ale manifestării roma-
 niste.

Ce vroia la 1202 Imperatorele Ioni-

țiu, când scria lui Papa Inocentius III,
 că are „amintirea sângelui și a Patriei Ro-
 mâne, din care descindū Romāniū“.

Dēr veți dice: „a vocat passet au d
 luge!“

Mē mărginescū decī a afirma, că s
 colulū lui Vasile Lupu și alū lui Mateiu
 Vodă, ne dā în modū minunatū nota, ne
 amuțitū grăitoare, despre deplina desvoltar
 a conștiinței romanității nōstre. Sub Va-
 sile Lupu și Mateiu Basarabū, ca și su-
 fanarioți, este manifestă tendința Romāniū
 de pretutindea, ca și sub împēratulū Ioniță
 de a-și proclama nobilele origini naționale, le
 găturile lui de sange cu Romāniū.

Aprōpe toți cronicarii nōstri susțin
 aceste origine, ba unii din ei, bărbați ilus-
 tri de statū, afirmă aceste origini latine al
 Romānilorū, chiar și în fața regilorū unor
 neamuri streine, carī regi erau interesați toc-
 mai ca Romāniū sē nu fiă, ori barem sē nu
 se știe latinē.

Așa pe când Mitropolitulū Dosofteiu
 dicea că:

„Neamulū țerei Moldovei de unde de
 [rēză?]

„Din țera Italicī, totū omulū sē creșcā
 „Flah întāiu, apoi Traianū au adus
 [pe-ai-

„Pre strămoșii acestorū țeri de neamū ca
 [ferice,

„Rēsăditū țerei hotarele tōte,
 „Pe semne ce stau în veci și-a se vedea
 [pōte.

„Elū cu viața acestui neamū, țera romā
 [nească.

„Umplū'au, Ardealulū totū, Moldove
 [nească“.

Mironū Costinū spunea lui Iagelo, re-
 gele Poloniei, că „în câte-și trele țerile
 Moldova, Valahia și Ardealulū, poporulū s
 fălesce cu numele de Romāniū și nici n
 se pōte cine-va îndoi, că se trage din Roma!“

În prosă și în versuri, repetū, scri-
 torii nōstri se întrecū, de secolū, a proclama
 latinitatea nōstră.

Și amintiți-vē, că se făcea acēsta în
 tr-unu timp, când luptele religiōse despā-
 țindū Biserica ortodoxă de cea de apus
 urma sē dea unu felū de repugnanță Ro-
 mānilorū de a se dice „latin!“ Din contū
 însă, istoriculū nostru esclamă cu mândriă
 „caută-te dēr acum, cetitorulū, și privesc
 unde ești, lēpēdāndū tōte celū-l'alte basme, carī
 au însemnatū unia de tine... Nu numai nu-
 mele acesta „Vlah“, ci și dintr'alte te vei cu-
 nōsce (latin): obiceirile, firca, graiulū, pān-
 astādū (dovedescū) că ești Vlah, adecā Itali-
 anū sēu Romlean“.

Și nu numai despre latinitatea Romā-
 nilorū din Dacia Traiană aveau deplină cu-
 nosință scriitorii secolului alū XVII, ci
 despre originea Romānilorū Macedoneni.

Cronica anonimă din secolulū XVI
 în modū greșitū atribuitū Spātarului Milescu
 cum am probatū aiea, scrie despre aceș
 Macedo-Romāni:

mai 'nainte avea mai puține lupte morā
 decātu aceea care trăiesc în timpulū is-
 telorū de azi. Unde nu sūt ape marī, p
 rinții nu se temū, că li-se vorū îneca cop
 dēr nici nu vorū putē învăța meștesug
 de a înnota.

Părinții nu potū avē o chiamare
 frumoasă în lume, decātu aceea de-a se îngr
 cu cea mai mare băgare de sēmă de crescere
 copiilorū lorū în familiă. Mulți, fōrte mulți
 părinți, mai alesū la noi, se lēgānă în cre-
 dința deșertă, că dăcă va veni vremea școl
 va fi de ajunsū a-și trimite copii la școl
 ca sē-i faci omeni. Ba încă unii cōrcă a
 duce la școlă înainte de vreme, numai s
 scape de ei mai curēndū și sē nu le m
 dea atātă de lucru pe acasă.

O credință mai greșită, ca acēsta,
 cu urmări mai triste pentru nēmulū om
 nescū nu se află pe pāmēntū. Ca sē de
 bārāmū pe acei părinți nesocotiți de or
 dința acēsta, trebuie sē li-o spunemū lin-
 pede, că dăcă copiii lorū nu vorū fi bir
 educați de mic, începēndū dela nascer
 școlă nu va putē face nimicū din ei.
 casulū acesta tōte străduințele învățato
 lorū sūt zadarnice. Pomișorulū din gr
 dină, când cere mai mare îngrijire din p

O epistolă de Crăciunū.

Dăcă vrēi sē înaintez,
 Fericirea-i lângă tine;
 Numa'nvētă ca s'o prindī
 Și de tine s'o legī bine“.

Poftele nebunesci ale omului au adus
 lipsa și sērăcia în lume. Ele i-au sgduitū
 sufletulū, sēmēnāndū în elū sēmburi dorin-
 ței și ai desmierdării. Aceste pofte au în-
 mulțitū lipsele și necasurile, au luatū omului
 pāmēntulū sigurū de sub picioare și l'au aru-
 catū în valurile lumii, unde nici-odată nu
 pōte gusta o viață liniștită și tignită. Po-
 topulū pofteilorū duce pe omū prin locuri
 totū mai primejdiose din di în di.

Nu vedeți cum tinerimea nōstră de
 azi e atinsă de acestū biciu alū pofteilorū?
 O vedemū nemulțămītă cu sōrtea ei, o ve-
 demū cārtindū, că ea este azi cu multū
 mai nefericită și mai apăsată, decātu în-
 aintași ei. O parte fōrte bună din tinerimea
 nōstră o vedemū înotāndū în plăceri ne-
 iertate, prin ce-și croiesc unu viitorū po-
 somoritū și tristū. Da, pentru-că din casele
 părinților lorū s'a dusū de multū sfințenia
 aceea, de a fi unu templu alū fericirii lini-
 știte și alū îndestulirii vesede. Din pri-
 cina acēsta părinții nu mai potū împlini tōte

poftele copiilorū, ca sē se pōtă și ei simți
 îndestulitū și fericiți, după dorințele lorū.

Inzadarū își pune întrebarea omulū
 adēncū cugetătorū, că ore unde a sburatū
 moderațiunea, sēu cumpătarea, ce era odată
 podōba omului, unde se mai găsesce mul-
 țumirea aceea dulce, care stāpānia atātū
 în coliba sērăcului, câtū și în casa bogatu-
 lui, și carī formau temeiulū unei fericiri,
 precum azi abia se mai pōte afla, icī, colea,
 ca iērba de lēcū!

Priviți numai josū în colibele celor
 lipsiți! Cum trăescū ei? Au venite puține
 și trebuințe cu carulū. Cei din trecutū însă
 cu aceste venite se socoteau avuți, pentru
 că trebuințele și poftele lorū erau fōrte
 mărginite. Avuți sūt puțini, pentru-că și
 pe ei i-au cuprinsū poftele cele multe și
 trebuințele cele marī, și i-au sērăcitū.

Nici-unulū nu e mulțumitū cu starea
 în care se găsesce; fiă-care tinde a trece
 peste marginile în carī e silitū a se mișca
 dīnicū; fiă-care voiesc a se ridica totū
 mai susū pe scara îndestulirii, a cinstei,
 vașei, mării și puterii. Toți voiescū sē
 înaintez, însă unu duchū rēu îi aruncă totū
 mai îndērētū, pentru-că nu sūt înarmați
 cu armele de lipsă, cu carī se pōtă învinge
 pe acēlū duchū necuratū.

Binecuvântarea e prețulū muncii și
 alū păstrării. Avere, onōrea, vașă, mărirea
 și puterea se potū câștiga numai printr'o
 muncă neslăbită și cinstită și printr'o pă-
 strare înțeleptă și continuă. Er dedarea la
 muncă și păstrare sē câștigă numai prin
 o crescere temeinică și înțeleptă, ce trebuie
 sē o capete omulū din tinerețe, din copilăriă.

Acestea se uită, se iau în risū, ca ceva
 învechitū și fără prețū, cu tōte că noroci-
 rea sēu fericirea nōstră numai pe aceste
 se întemeiază. Fără acestea casa fericirii
 nōstre se zidesc pe nisipū; ori-ce stāru-
 ință a nōstră după o stare mai bună, după
 o viață mai tihnită este zadarnică; de aci
 vine, că multe milioane de omeni nu mai
 cu marī greutate potū trăi în diua de azi,
 nedāndū nimicū și neprimindū nimicū.

Omeni sūt înșelati de nisce lumini
 jucătoare dintr'o lume pārută mai bună, eră
 după lumina cea curată și încālđitoare a
 sōrelui educației, prea puțini se iau, deși
 singurā pōte fi în stare a arēta omenirei
 calea cea adevērată și a-i întemeia fericir-
 rea pe pāmēntū.

Cum-că educația omenilorū în nici o
 vreme n'a fostū mai bună, decātu este ea
 acum, nu se pōte tăgădui, dēr omenirea de

„Și aici Coșovlachii totu din Români sunt și se trag. Și într'acele vremi, ce Galianu, séu altu împératu au ridicatu o sumă dintr'ensii de aici, și i-au dus de i-au aședat; pe acolo au rămas și până acum.

„Coșovlahii“ le dic Grecii, adecă schiopi, orbi, blăstemați, hoși și că acestea le dicu că suntă, ridându-i și batjocură făcându-și de dênșii... precum și de acești Români de pe aicea rid și încă destule cuvinte grozave le dicu și de nimic îi facu și cum că din hoși se trag, povestesc și băsmu-escu între ei. Ci de acésta, căci Grecii acești după acum ridu de români și grăscu așa de réu, au socoteli mare, pentru că vedându și ei pe totă altă lume ridându le dênșii și batjocorindu-i, au stătu și au obosit și ei prin gunoale lor, ca cocoșii făcându, pârându-le că au mai rămasu ce-rași vlagu în de ei; unde vedu zugrăviturile celor vechi ai lor și facu mângăerea și iucuria, soți pârându-le că au pe cinevași batjocurei lor.

„Suntă dér acești coșovlachii, cum ne spun vecinii lor, și încă când cu dênșii am vorbit, omeni nu mai osebii nici în chipu, nici în obiceiuri, nici în tărâ și făptura trupului, de câtu Români noștri și limba loră omănescă ca a acestora“.

Cum vedeți, din graiul cronicarului anonim din secolul al VII-lea, scriitorii noștri cei mai vechi au perfectă cunoștință despre totalitatea neamului românesc, resfirat nu numai în provinciile din vechia Dacia Traiană, dér și în cea Aureliană și până în Grecia. De aceea mai nu se tipăresce o carte în Brașov, în Orești, în București, Govora, Ardealul, Iași, și chiar carte pentru biserică, care în precuvântarea ei se nu spuie, că editorul séu autorul ei o destină, nu pentru provincia romănescă, în care s'a tipăritu, ci pentru usul a totă Româniea.

Acésta e o notă caracteristică evoluțiunii noastre culturale: *conștiința de totalitatea națiunii române și de originea ei română.*

În contactu cu lumea slavică, lume puternică, conștiința națională română nu capitulează, nu concede nimic din ceea ce seie, că este dreptul séu. Ca să probeze latinitatea Românilor, Luca Stroiciu, marele boieru, — ca și M. Costin, nu se uită, că le-ar plăcea prea bine Polonilor să se apropie Moldovenii de ei, — seria „tatălă nostru“ în litere latine, ca Polonul să recunoască în vorbele române, îmbrăcate în haina latină, însă-și latinitatea limbei noastre.

Corezi dice, în secolul XVI-lea: „cu mila lui D-deu, eu diaconul Corezi, decă vedu, că mai tôte limbile au cuvântul lui D-deu în limba lor; și Hr. dice „cine cetește, se înțelegă“ și Pavelu apostolul încă dice: „întru biserică mai vârtos 5 cuvinte cu înțelesu se grăscu, ca și alții se învețe de câtu unu întunerec de vorbe neînțelese într'altă limbă“. Dreptu aceea v'am datu

acésta psaltirie, ca să fiă de învățatură tuturor Românilor“.

Varlaam Mitropolitul, care la 1642 numesce *Prologul* tuturor sfinților cu dulcele nume de „carte romănescă“ de învățatura duminecilor etc. dedică acésta carte cătră totă seminția romănescă, fericitu că pôte da acestu daru limbei romănesci: a totă seminția romănescă...

Eustratie II Logofet, în *Predoslavia codicei de legi* din 1646 dice, că Vasile Lupul „aceste pravile împératești ne-au dat și ne-au lăsat noue tuturor rodului romănescu, ca să ne fiă noue d'apurarea isvoru de viață, în veci nescăduț și nesfârșitu“.

Eustratie adăuga, că „am scos aceste pravile pe limba romănescă, ca să le pôte înțelege toți Români“...

Duca Vodă, în prefața liturghiei lui Dosofteiu Mitropolitul, de la 1679, adresa cartea „cătră totă seminția romănescă de pretutindenea“, totu așa cum Varlaam, Mitropolitul Țerei romănesci, avea conștiință deplină de unitatea neamului romănescu, și adresa prima carte ce o tipărea: „Cluciu séu cheia înțelesului tuturor pravoslavnicilor creștini, căr suntă născuți întru limba noastră romănescă“.

Și în Ardealu, la 1648, Mitropolitul Stefanu Simonu, tipărindu una din cărțile sale, se jăluia, duiosu, că Români din diferitele provincii, sub influența deosebite, și-au mai schimbatu vorba. Acestu ilustru scriitor dice dér, că elu o se serie „asa, ca să înțelegă toți Români“, întrebându cuvintele ce suntă picepute de toți, căci „cuvintele trebuie să fiă ca banii... Că banii aceia suntă buni, cari umblă în tôte părțile... Așa și cuvintele, acele suntă bune, cari le înțelege totu neamul“.

Același manifest alu direcțiunii unităței culturale, este biblia dela 1688, așa disă a lui Șerbanu-Vodă.

ECONOMIA.

Influența zăpezii și a gerului asupra pământului.

Precum ne-am fostu temutu astă-primă-veră, că în urma necurmatorilor ploii și a înecurilor din apropierea riuilor, o parte însemnată a recoltelor din anul acesta va fi cu desăvârșire compromisă, — așa ne-am bucuratu mai târziu, după ce am vădu, că ploile s'au curmatu și timpul s'a îndreptatu spre bine.

În adevăr, că primăvera anului acestuia ni-a insuflatu mară îngrijiri, nu numai în ce se ține de economia câmpului, ci chiar și pentru ținerea vitelor. Multe din acestea, ne aflându-și nutrețul de lipsă pe câmpu, stau să piară de fome, de-ore-ce nutrețul uscatu se gătase

deja pe cele mai multe locuri, în urma iernei îndelungate.

De-odată cu intrarea verei, timpul s'a îndreptatu spre bine. Vitele au începutu a-și afla nutrețu de ajunsu la câmpu, ér crescerea semănturilor, pe cele mai multe locuri, a urmatu așa de repede, încatu a trebuit să uităm cu totul, că am avut o iernă lungă și o primăveră neplăcută și rea.

Noroc, că am avut o asemenea veră, care a îndreptatu, ca prin farmec, mersul vegetațiunii semănturilor, atât de întârziată, căci la din contră urmările ei ar fi fostu destul de rele pentru economia câmpului.

Tómna, la rândul ei, încă a fostu o adevărată bine-cuvântare a cerului, de-ore-ce semănturile întârziată s'au pututu lăsa pe câmpu până ce au ajunsu la deplină cocere.

Semănturile de tómna, precum: grăul și secara, încă au pututu fi făcute la timp, de-ore-ce ploile de lipsă pentru umezirea pământului n'au lipsitu ca de alte-ori.

Putându-se face semăntul la timpul séu potrivit, grăul și secara au înaintatu așa de repede în creștere, încatu la câte-va săptămâni au acoperitu pământul ca un covor verde, și așteptau fără grijă zăpada, care se le acopere, ca un vestment, până la primăveră, când se începe ér timpul celu môle și dulce pentru vegetațiunea lor.

Zăpada ce cade ierna este de mare însemnatate pentru semănturile de tómna, de-ore-ce ea le apără și scutesce nu numai de multe înghețuri, ci și de stricăciunea vânturilor prea reci, cari de multe-ori le facu de pieru cu totul.

Zăpada și gerul au o influență deosebită nu numai asupra semănturilor de tómna, ci chiar și asupra pământului. Când ierna e cu zăpadă multă și se topește primăvera pe încetul, satură bine pământul de apă, nu numai pătura arătoare, ci chiar și cea murtă (subsolul), așa încatu acela pôte purta mai ușor secetele, ce ar prinde a urma pe primăveră séu veră; când ierna cade multă zăpadă se mai drege și îngrașă pământul prin ea; în sfârșitu, când ierna e cu multă zăpadă și gerosă pieru o mulțime de șoreci și alte insecte stricăcioase semănturilor.

Chiar și plugarii noștri mai bătrâni știu să ne spună, că cu câtu ierna e mai bogată de zăpadă, cu atâtu veră următoare va fi mai căldurosă și mai cu prisos de bucate,

séu: „precum e ierna, așa e și veră de cele mai multe-ori“.

Asemenea își aducă aminte plugarii noștri mai bătrâni, că de câte-ori ierna a fostu mai negră și mai fără zăpadă, de atâtea-ori au urmatu veri rele și cu bucate puține.

Este știutu mai departe, că în luna lui Fauru urmăz de comunu în părțile noastre nisce vânturi reci de međa-nópte, cari facu de pieru o mulțime de holde de pe deluri și locurile mai espuse, decă nu suntă acoperite cu destulă zăpadă.

Zăpada și gerul de peste iernă mai au și acea influență binefăcătoare asupra pământurilor arate de cu tómna, pentru semănturile de primăveră. ca: cucuruz, orz, ovésu, măzărliche, trifoiu, luțernă, napi, cartofi și altele, că le pătrunde mai bine atâtu înghețul și desghețul, câtu și umezela și apa din zăpadă, așa încatu a doua aratură, ce se face primăvera, pe lângă aceea, că se face cu mai multă înlesnire rămâne tot-odată și mai bună, ca aceea, care se face numai primăvera dintăiu. Despre acésta s'au convinsu cei mai mulți din plugarii noștri, de-ore-ce li auzim adese dicendu: „se mai arăm de cu tómna pământurile mai cleiose (lutose), ca să mai degere și să se mai drégă pământul peste iernă“.

De mare însemnatate pentru plugăritu mai este zăpada și din acelu punctu de vedere, că în căderea ei prin aeru adună azotul (un felu de aer, care servește la nutrirea plantelor), și-lu coboră cu sine în pământu pentru a-lu drege și îngrașa.

Zăpada mai are și acea însemnatate, că în căderea ei prin aeru îl curăță pe acesta de microbi ai bolilor lipicioase, și-lu face prin urmare mai priincios și pentru sănătatea omului.

Să sperăm dér, că și în ierna acésta ne va sosi zăpada așteptată, care după cum am vădu, e vrednică să o privim la timpul séu ca pe o adevărată binecuvântare a cerului, care tôte le îndrăptă și răduesce spre binele și folosul nostru obștescu.

I. Georgescu.

POVEȚE.

Contra orbalțului la rîmători. De multe-ori se ivesc casuri, când rîmătorii (porcii) suferu de așa numita bolă a orbalțului. Bôla acésta se vindecă c'unu medicamentu forte

tea grădinarului? Ore nu atunci, când e mic? Bine îngrijitu de micu, mai târziu grădinarul e asigurat de străduințele sale, și după aceea nu mai are atata lipsă de îngrijire, ca atunci, când e mic și plâpând.

Lueru netăgăduitu, că omenii au făcutu adu grozave înaintări pe tôte căile. Ei mănâncă, béu, locuesc și dormă mai bine decâtu părinții lor; în meșesuguri și în negoțu au ajunsu forte departe. Descoperirile de totu felul s'au înmulțitu într'unu chipu forte simțitu, numai educația a rămasu înderētu. Totu ce a fostu învechitu omenirea de adu a aruncatu, numai educația de adu a rămasu aprôpe totu aceea. Vorbesc de cea din familia. Noi scim bine, că copiii din timpul de adu suntă încungiurați și amenințați de multe primejdii, de cari în trecut nu se scia nimic. Suntem așa de scurtu vâduitori, încatu nu vedem și nu înțelegem, că tôte stăruințele noastre spre înaintare numai prin întărirea trupescă, spirituală și morală se potu ridica și implini după cum dorim, și ne mirăm multu: cum de adu prea puțin tineri își potu croi unu viitoru mai bun și mai îndestulitu, ér restul înôtă în plăceri ne-

sigure și otrăvitoare, cari adese-ori înainte de vreme îi duc la peire.

Cu prilejul acesta cred, că nimeni nu-ma va lua în nume de réu, decă voui ruga pe acei părinți, cari și voru lua ostenela a ceti rëndurile acestea, să se gândescă cu multă luare aminte la îndatoririle lor așa de serioase, ce le au asupra copiilor lor în ce privește creșterea. Părinții cer forte multu dela copii, dér în același timp și copiii așteptă forte multe dela părinți. Decă li-ai datu puțin, puțin îți dau și ei; că nu potu secera grău, unde n'ai semănatu.

Intorțeți-vé dér la acele ființe mici și plâpânde, cărora voi le-ați datu viața, și cari pentru aceea au unu dreptu ce-lu ceru dela voi, adecă acela de-ale da în copilăria o creștere câtu se pôte de îngrijită! Intorțeți-vé la altarul sfântu alu familiilor vóstre și alungati din acestu altar sfântu ori-ce îndemnuri și credințe deșerte și stricăcioase copilașilor vóstri! Aci se află totu ce aveți voi mai scumpu pe pământu. Aci aveți de implinitu cele mai sfinte, mai serioase și pline de răspundere îndatoriri.

* * *

Decă ne uităm mai cu dinadinsul în viața familiară, mai alesu a popo-

lului nostru, vedem o mulțime de scăderi de totu, felul dér mai ales în ce atinge creșterea copiilor. Tatăl aprôpe ziua întregă nu mai dá prin casă, fiind reținutu de multe sale necasuri și afaceri dîlnice; séra ostenitu, ca vai de el, e multămitu decă și împacă fômea și apoi se se dea la odihnă. De cele mai multe-ori copiii îi facu silă, decă se dau pe lângă elu să le mai spună una alta, ori câte o povestire frumôsă. Elu le răspunde posomoritu: „Lăsați-mé în pace! Acum n'am vreme de voi!“ Copiii se duc nemăngăiați la jucăriile lor, căci jucăriile suntă lumea copiilor. Opriti și dela acestea și le-ați prefăcutu raulu vieții lor într'unu iad nesuferitu!

Mama ziua întregă se îndeletnicesce și ea cu lucrările casnice și e sătulă și ea de neplăcerile câte le are, mai cu una, mai cu alta, dér mai alesu cu copiii. De aceea și ea e multămită, decă are ce să le dea de mâncare și cu ce să-i îmbrace, și nici habar n'are să se îngrijescă și de creșterea lor cum se cade. De multe-ori fericesc pe cei ce n'au copii, că, dice, n'au atâtea griji.

Creșterea bună e averea cea mai sigură, ce o potu să o dea părinții fiilor

lor. Sub buna creștere se înțelege aceea, care formăz trupul, duhul și inima copilului. Trupul se formăz prin îngrijirea, ce trebuie să o aibă părinții de hrana și sănătatea lor; duhul se formăz prin sciință, séu învățatură și prin felurite meșesuguri séu arte; ér inima se formăz prin dedarea copilului la năravuri bune, la fapte morale și religioase, la virtute.

Trupul réu hrănit și nesănătosu nu e vrednic de nimic. În elu nu se pôte desvolta nici mintea și nici inima, ér omul fără învățatură, fără sciință în cap se asemăna mai multu cu unu sêbaticu, ce trăiesce în deșertul nesciinței și alu credinței deșerte. Apoi fără învățatură și dedarea la bune năravuri elu nu ar fi decâtu unu dobitoču lăsatu în voia boldului séu. Numai buna creștere ridică pe om dintre dobitoce la trepta ce i se cuvine în lume. Numai dela buna creștere putem aștepta adevărata fericire făgăduita celorlă aleși.

Sciința și arta căștigă omului avere séu bunuri materiale și îi facu viața plăcută. Năravurile cele bune îi formăz inima și caracterul, îi îmblânșesc patimile, îi păstrează sănătatea; acestea aducă pacea sufletului. Ér viața plăcută și pacea sufle-

ă și ușor de aplicat. Anume, l observăm, că rimătorul n'are a de mâncare, semnul cel mai caracteristic alu bólei, luăm car denaturat. Din carbolul a a facem să iese gazuri, în ur orulă mod: luăm un vâtraru jaru, ne ducem — se înțeleg, cu mare grijă — cu elu la locul unde zace animalul închis în cotețu, și turnăm peste jaru fluidul cam în cantitate de 1½ lingură. Înainte de a face aceta însă, închidem cotețul de tôte părțile, ca gazul, ce se produce din atingerea carbolului cu jarul, să nu se împrăstie prea tare. Procedura aceta o urmăm totu la două săptămâni odată, și e bine, ca în timpul câtu animalul bolnavu e ținut sub tratament, să fiă separat de ceilalți.

Zama de săpun și spălătură, ca mijloc de gunoie. Ceva curios, și la noi neobiceiuit încă. În țera nemțescă (Germania) de-o vreme începe se folosea la gunoiera grădinilor zama de săpun și de spălătură. Zama aceta o adună Nemții economiști într'o gaură săpată în pământ și o lasă acolo până se începe să treacă în descompunere. Mijlocul aceta de gunoie s'a dovedit foarte priincios, mai alesu pentru grădinile cu legumi. Ast felu țelerul crește și se dezvoltă minunat în urma acetei gunoiri, asemenea pătrânelului și morcovul, der mai alesu varța. Totu asemenea se pôte întrebuița și la florării. Recomandăm acetu mijloc de gunoie economilor noștri.

Cum se cunoștem vârsta vacilor? Este lucru cunoscut, că neguțătorii de vite facu totu ce le sta în putință, ca vacile, ce le pun în vânzare, să apară câtu se pôte mai tinere. Cumpărătorii însă pôte să cunoască etatea vacii de pe corne. Nebăgându în sémă, că la vaci putem să cunoștem vârsta de pe dinți, aceta se pôte afla ușor și de pe corne. Anume, până la etatea de 3 ani, pe cornele vacilor tinere nu se pôte vedé nici o inelatură. În anul alu 4-lea însă se face juru împrejurul cornului o adâncime îngustă în formă de inel; în alu 5-lea alta, și așa mai departe. Este adevărat, că neguțătorii de vite pôte să facă să dispară aceta inelatură, prin aceea, că netețesc cornele vacilor așa de tare, încatu urma inelară dispare; însă aceta totuși n'o pôte fa-

ce așa de cu succes, încatu să nu se pôte observa de locu.

Mijloc d'a cunoște ouele prospete. Ouele lasă să evaporeze prin porii cõjei lor o cantitate de apă, care se evaluează la 3 séu 4 centigrame pe ȕi, ast-fel, că densitatea lor scade pe flă-care ȕi și se pôte vedé de câte ȕile sunt. Pentru aceta se topește într'unu vasu cu apă destulă sare, pentru ca unu ou prospétu să nu pôte cădea la fundu, decâtu foarte încetu. După ce s'a făcutu aceta, se punu ouele, ce vrei să încercu, în acelu lichid. Dacă nu suntu prospete, ci de mai multe ȕile, de 8 spre esemplu, voru fi perdut 24—32 centigrame de apă, cari voru fi fostu înlocuite cu aeru, suntu deci mai ușore decâtu oulu luat dreptu comparațiune, și în locu d'a căde la fundu, voru pluti pe apă. Dév voesci să conservi ouele, trebuie să le sustragi de sub acțiunea aerului. Mijlocul cel mai eficace este următorul: topești varu în apă până ce se îngroșe lichidul. Cându disoluțiunea s'a răcit, o verși pe oue până se acoperi cu totul. Vasul, în care suntu, se păstrează într'unu locu, unde temperatura nu variază.

De petrecere.

Anecdote Anamite.

I

Unu leneșu mare, voind să fiă și mai leneșu, se duse la unu profesor de lenevia. Când intră elu în scõlă, intră d'andratele. Profesorul ilu întrebă, pentru ce intră așa. Leneșul i răspuse: „Pentru ce se nu mai fiu silit să mă întorc cu spatele spre use, decât s'ar întâmpla să nu fi acasă“. Când se duseră să se culce, profesorul i duse, să stingă lampa, care era pe o masă între dânsi. „Dă-mi-o, și eușufu într'ensă“ — răspuse elevul. „Ah! tu ești mai leneșu chiar decâtu patronul leneșilor; nu mai ai trebuință de lecțiile mele!“ i răspuse profesorul.

II

Trei copii se jucau.

— „Când voi fi mare vreau să fiu primar!“ ȕicea unul.

— „Eu am să séménu orez!“ ȕise altul.

— „Cultura orezului e prea obositoare... eu o să cresc ȕi rațe!“ ȕise alu treilea.

— „Și cu ce ai să le hrănesc?“ întrebă alu doilea.

— „Am să le gonesc dimineța în oreziștele vecinilor și după ce se voru îngrașa, am să le vëndu.“

— „A! ai să pui rațele tale să-mi mănânce orezul?“ ȕise viitorul cultivatoru luându-lu la bătae.

Veniră autoritățile și întrebă pentru ce se bată?

— „Unde ai séménat tu orezul?“

Copilul spuse că nu are nimic.

— „Der rațele tale, unde sunt?“

Copilul spuse, că nu are nici o rață.

Copii fură bătuti cu nuiaua, pentru ce se nu mai sperie pe ómeni, și toți riseră de cërta lor.

Dați-mi și mie de veste!

Odată unu țeranu trecea pe lângă o universitate. La intrare vedé unu anunț d'asupra ușii. Țeranul nesciind ceti, întrebă pe unu servitoru, că óre ce e scrisu acolo d'asupra ușii. „Aici stă scrisu“, răspuse servitorul, „că aȕi după améȕi la 3 óesuri se va ȕine dispută“. Țeranul mulțami și plecă. La 3 óre écă și țeranul tipu, tipu pe treptele universității, și intră elu țoropocu după unu domnu în sala plină de profesori. Unul dintre ei ilu întrebă, că ce poftece. Țeranul răspuse că a venit și elu să se dispute. Toți profesorii se uită lungu unul la altul, der unul mai glumețu, voind să-lu păcălescă pe țeranu ȕise: „Bine, écă fiă-care din noi pune câte unu florinu aici pe masă și acela, care va pune o întrebare, la care nu va puté nimeni răspunde, trage toți banii“.

Țeranul puse iute unu florinu pe masă împreună cu toți profesorii. După aceea unul dintre profesori i puse țeranului întrebarea: „Acum spune-mi, bade, cum a chemat pe maica Domnului?“

— Maria! răspuse țeranul și puse și elu repede întrebarea:

Der cum a chemat pe mama?“

Profesorii începură a ride cu hohotu. Der țeranul vödend că nu-i răspunde nimeni, trase iute banii de pe masă și plecă spre ușă. Înainte de a eși ȕise: „Domnilor, când ve mai disputați, faceți bine și-mi dați și mie de veste! Acum rămânți sănătoși!“

MULTE ȘI DE TOATE.

Divorțat de 26 de oră.

Écă unu faptu petrecut în Gagoya, orașel în Imperiul cersc.

Unu negustor de orez s'a divorțat de a 26-a óra de nevastă-sa, însurând-se chiar a doua ȕi cu fiica unei foste soții a sa.

Aceta nu este de câtu rezultatul unei prinsori, făcută de negustor în ȕina antecedentă primei sale călătorii.

În adevăr, acum patru-deci de ani, neguțătorul chinez se prinse cu unu prietinu alu său, că elu 'și va permite luxul de a avea trei-deci de neveste legitime în viața sa.

Din aceta se vede, că Chinezii au nisce prinsori foarte originale.

Fiind-că îndrâsnețul cetățen alu Imperiului cersc n'a împlinit încă de câtu... 65 de ani, este aprópe sigur, că elu va mai avea încă timp să se mai însore încă cu patru femei, spre a 'și implini cu totul programa și a câștiga ast-fel prinsóra.

Somnul letargic la rândunele.

Se scie, că unele animale sunt cuprinse în anumite timpuri de unu somn greu, care ține cu lunile și în care timpu animalul se stringe într'unu colțu alu vezunii sale și acolo petrece ghemuit, nemșcat și cu ochii închiși; résuflarea abia 'i se pôte simți și cele mai însémnate lucrări dinlăuntrul trupului încetu cu totul. Între aceste animale cele mai cunoscute sunt: ursul, castorul, viezunile, ariciul, liliacul, cârtița, iepurile și porcul de India; apoi mai toți șerpii, cum și melcii de via.

Multă vreme s'a crezut, că somnul aceta s'ar ivi numai în cursul iernei, din cauza frigului, pe care aceste animale nu-lu pot suferi. S'a adevărit însă, că unele animale sunt cuprinse de acetu somn și din cauza căldurilor prea mari de peste vară. Așa este pentru esemplu Ariciul de Madagascar (unu mamiferu din ordinul insectivorelor), care în fiă-care anu, pe timpul căldurilor celor mari, petrece în amórtire câte 2—3 luni.

Ómenii de sciință s'au silit să afle, decât paserile călătore și mai alesu rândunelele și lăstunii, pot să petreacă peste iernă și aici la noi, fără de a 'și mai căuta adăpost în țările căldurose. Într'una din ședințele societății naturalistilor din Parisu, unu membru alu acetei societăți, dl Leroux, arată o rândunică, care în luna lui Octobre se rătăcise de tovarșele ei și cădu lovită de biciul unui birjaru, fără de-a mai puté sbura. Biata rândunică cădu într'o mocirlă, de unde unu copil, aflându-o, o luă, o spală și, amórtită cum era, o înfășură într'unu stratu gros de vată și a pus-o într'o cutiă, unde a și uită-o. Tocmai primăvera, după o trecere de 6 luni, rândunica a fost găsită în starea, cum o lăsase copilul, — era încă vă și adormită. Înaintea membrilor societății, Leroux a deșteptat rândunica și i-a datu drumul.

Faptul aceta dovedesce, că și rândunelele pot fi cuprinse de somnul letargic, ca și urșii, liliacii etc. Se crede cu tótă siguranță, că rândunelele rătăcic, cari tómnă nu au putut emigra împreună cu celelalte soțe ale lor, rămân și peste iernă la noi și aci se ocrotesc în anumite gauri din pământu, crepătur de ziduri prăsite etc., unde sub influința frigului fiind cuprinse de somnul letargic, rămân în aceta stare de amórtire până primăvera.

tului sunt adevărate fericire, după care cu toți alergăm cu sete, der pe care prea puțin o aflăm, pentru-că nu căutăm a găsi și folosi mijlocele, prin cari se ajungem la ea.

Lubiți părinți, dați der copilașilor voștri o creștere trupescă cum se cade, luminați-le mintea cu învățatura de lipsă și formați-le inima lor cu năravuri bune, și atunci le-ați asigurat fericirea lor în lume. Atunci puteți fi siguri, că v'ați împlinit cu sfințenia datorii voștre de părinți adeverați! La césul morții voștre puteți intra liniștiți în căsuțele voștre de odihnă vecinică! Veți fi binecuvântați din nemu în nemu, ér în ȕina judecării multă rêsplată veți primi dela părintele celu cersc!

Serbătorile născerii Mântuitorului nostru Isus Christos, ce acum le petrecem, să vă îndemne și mai multu la împlinirea sfințelor voștre datorii de părinți. Aduceți-vé aminte de cetea cea sfântă, unde într'o iesle de dobitoce s'a născut celu prea sfânt. În mijlocul lipsei și a sërăciei s'a născut Mântuitorul nostru, cu tôte acestea aci donnia o fericire cerscă, care umplea inimele tuturor de adevărată bucurie. Aceta fericire cerscă, să domnescă și în casele voștre îndemnându-vé a crește pe fiți voștri întru frica și certarea Domnului.

I. Darin.

Săracul care se plânge

Impératului cersc

— Din poveștile Anamite —

Doi copii, purtându același nume de familie, se nascu în același sat, într'aceeași ȕi a aceluiași anu. Părinții lor ȕiceau, că, bogați ori sëraci, trebuiau să aibă améndo aceași sórte. Unul însă ajunsé foarte bogat, pe când celalaltu rămase sëracu.

Supérat de nedreptatea asta a cerului și de certurile părinților, acetu din urmă hotărî să se ducă, să se plângă Impératului cersc. Merse și merse nou-deci de ȕile, fără să pôte s'ajungă la locuința Impératului cersc. Ajunsese pe unu vèrfu de munte, unde 'lu supérau tare réu țintarii. Tăia căți-va copaci și le puse focu, pentru ca fumulu să gonescă țintarii.

Se întâmplă însă, că copacii erau trâm hu'ong și ky nam, așa că mirosulu lor se 'nalța până la Impératul cersc. Impératul cersc trimise numai decâtu pe óng dia, ca să vadă ce era acolo. Óng dia în-telni pe omul nostru și-lu întrebă, pentru

ce arde mirezme și decât voia cum-va să-și ispășescă păcatele.

— „Ba nu, eu vreu să mă plângu Impératului cersc, fiind că e nedrept cu mine“... răspuse elu. „Pentru ce camaradul meu este bogat, și eu sunt totu sëracu?“

— „Liniștesce-te: mă duc să spunu Impératului cersc plângerea ta și să-ți ceru să-ți dea o sută de ani de viață“, — îi răspuse óng dia.

— „Nu vreu o sută de ani de viață, decât e vorba, ca să rămân totu sëracu, mai bine să trăescu trei-deci de ani și să fiu bogat.“

— „Bine! mă duc să-ți ceru, să te facă bogat.“

— „Lasă-mé să mergu și eu cu tine, pentru-ca eu singur să mă plângu Impératului cersc“, — îi răspuse omul; „tu poți să mă înșel, și după ce vei pleca tu, cum am să nimerescu drumul?“

Óng dia se supéră și-i ȕise: „Ursita ta este, ca să fi sëracu; așa a hotărîtu Impératul cersc, eu am să-lu rog să te facă și mai sëracu“. Omul când aȕi amenințarea asta se infuriă și apucă pe óng dia

de pèr și încep să-lu bată. Óng dia nu putea să scape din mânil lui și fi silit să se-lase corpul în mânil omului și să se ducă, ca spirit, la Impératul cersc căruia 'i spuse, ce se întâmplase.

Impératul cersc porunci, ca omul să fi bogat, și óng dia se cobori pe pământu, ca să-i spue, însă omul nu voia să creadă.

— „Eu am să-mi mușcu unu degetu și cu sângele meu să-ți scriu o făgăduială, pe care s'o păstrezi tu. Dacă vei vedé, că te-am înșelat, tu să o arȕi, ca să te plângi Impératului cersc.“

Ómul ilu creȕu, se 'ntorse acasă și se îmbogăți repede. Când ajunsé la dou-deci și nou de ani își aduse aminte, că avea să mai trăiescă numai unu anu. Deaceia împărți sëracilor tôte bogățiile ce le avea. La termenul fixat muri. Însé cei cărora le făcuse elu bine se rugă șa de multu de Ngoc hoàng încatu ilu îndupecară, și așa omul aceta trăi o sută de ani și fi totu bogat.

I. S. Spatali.

Căendarul săptămânii
Decembre, are 31 zile.

1893		1894	
Zilele săptămânii		Zilele săptămânii	
Dum.	26 D. + Adorm. V. M.	Valu e	7.49 4 25
Luni	27 + S. I. Stefan	8 Severin	7.48 4 26
Marti	28 22 mij. mert. d. Nic.	9 Iulin	7.48 4 27
Miercuri	29 Franc. 14 mij. t. c. i.	10 Paul erem.	7.47 4 28
Joi	30 S. n. Anisia.	11 H gin	7.47 4 29
Vineri	31 C. M I nia	12 Ernest	7.47 4 31
Sămb.	1 Anul nou Sf. Vas.	13 Hularius	7.46 4 32

Bursa de mărfuri din Budapesta.
din 27 Dec. n. 1893.

Săminte	Calitatea per Hect.	Prețul per 100 chilogr.	
		dela	pană
Grâu Bănăţenesc	80	7.55	7.70
Grâu dela Tisa	80	7.60	7.70
Grâu de Pesta	80	7.60	7.70
Grâu de Alba-regala	80	7.60	7.70
Grâu de Bácska	80	7.65	7.75
Grâu ung. de nordă	80	—	—

Săminte vechi ori nouă	solu	Calitatea per Hect.	Prețul per 100 chilogr.	
			dela	pană
Săcară	—	70-72	5.55	5.75
Orz	nutreț	60-62	6.10	6.50
Orz	de vinar	62.64	6.65	7.50
Orz	de bere	64.66	7.90	9.25
Ovăz	—	39.41	6.70	7.20
Cucuruz	bănăţ.	75	5.25	5.35
Cucuruz	altă solu	78	4.80	4.40
Cucuruz	—	—	—	—
Hirişcă	—	—	4.30	4.70

Produs	Solu	Calitatea	Cursul	
			dela	pană
Sem. de trif.	Luţernă ungar. franceză	58.	6b.	—
—	—	—	—	—
Oleu de rap.	roşiă rafinată dublu	65.	72.	—
Oleu de in	—	36.	36.50	—
Uns. de porc	dela Pesta dela țera svântată afumată	6.25	6.4	—
—	—	51.75	52.	—
Slănină	—	44.	45.50	—
Său	—	49.	50.	—
Prune	din Bosnia în buți din Serbia în saci	38.	39.	—
—	—	18.25	18.75	—
Lictar	slavoniu nou bănăţenesc	18.25	18.75	—
—	—	14.50	14.75	—
Nuci	din Ungaria	12.75	13.	—
Gogoși	unguresci sërbesci brută	—	—	—
Miere	galbină strecurată de Rosenau brută	—	—	—
Ceară	—	15.50	16.	—
Spirt	Drojdiuțe de spirt	18.50	19.	—

Bursa din Bucuresci
din 27 Ianuarie n. 1894.

Valori	o/o	CH. M. B. T.
Rentă română perpetuă 1875	5 1/2	101.
Rentă română amortisabilă	5 1/2	100 1/2
— ditto	4 1/2	83 1/2
Rentă rom. (rurale convertite)	6 1/2	95 3/4
Oblig. de stat C. F. Române	6 1/2	—
idem	4 1/2	—
Imprumutul Openheim 1866	8 1/2	—
Imprumutul Oraş. Bucuresci	5 1/2	—
idem	5 1/2	89 3/4
idem	5 1/2	89.
Impr. or. B. cu priune Loz. fr. 20	—	—
Credit fonciar rural	7 1/2	—
idem	5 1/2	94 3/8
Credit Fonc. Urb. din Bucuresci	7 1/2	101.
idem	6 1/2	100.
idem	5 1/2	86 1/2
Credit Fonc. Urban din Iași	5 1/2	88.
Oblig. Casei Pensiunilor fr. 300	10 fr.	232.
—	V. N.	—
Banca Națion. ult. div. 84.45	500	1539.
Dacia-România ult. div. 35 lei	200	458.
Naționala de asig. ult. div. 36 lei	200	466.
Banca Rom. ult. div. fr. 12.	500	—
Soc. Rom. de Constr. ult. div. 15 l.	250	—
Soc. Bazalt. Artif. ult. div. lei 80	250	—
Soc. Rom. de Hârtie ult. 00	100	—
Soc. de Reas. ult. div. 16 l. aur	200	—
Societ. de Constr. ult. div.	—	—
Societ. de Hârtie ult. div.	—	—
20 franci aur	—	20.14
Banca Națion. a României	—	—
Scompt.	5 1/2	—
Avansuri pe efecte	6 1/2	—
Avansuri pe Lingouri	6 1/2	—

Tergul de rimători din Steinbruch.

La 30 Decembrie n. 1893
Starea rimătorilor a fost de 125,097 capete, la 31 - Dec. au intrat 6332 capete și au eșit 6586 rămânând la 1 Ian. un număr de 124,843 capete. — Se notăză marfa: unguerescă veche, grea

dela 48. — cr. până la 49. — cr. marfă unguerescă tineră grea dela 51. — cr. până la 51 1/2 cr. de mijloc dela 51. — cr. până la 51 1/2 cr. ușoară dela 49. — cr. până la 50. — cr. Marfă țerănescă grea dela 48. — până la 49 — cr. de mijloc dela 49. — cr. până la 50. — cr. ușoară dela 48. — cr. până la 49. — cr. — Marfă de România Băkonj de grea dela — cr. până la — cr. transito mijlocia grea dela — cr. până la — cr. însă transito ușoară dela — cr. până la — cr. transito ditto țeposă grea dela — cr. până la — cr. transito mijlocia deia — cr. până la — cr. Marfă sërbescă grea dela 46 1/2 cr. până la 47 1/2 cr. Transito mijlocia grea dela 46 1/2 cr. până la 47 1/2 cr. transito ușoară de la 44. — cr. până la — cr. — Porcii Ingrășați de unu anu dela — cr. până la — cr. Ingrășați cu cucuruz dela — cr. până la — cr. Cântarici la gară cu 4 — cr. până la — cr. Ingrășați cu ghindă dela.

Cursul losurilor private
din 30 Dec. 1893.

	cump.	vinde
Basilica	10.	1.25
Credit	196.75	193.25
Clary 40 fl. m. c.	56.80	57.50
Navig. pe Dunăre	139.	140.
Insbruck	27.50	28.
Krakau	26.50	27.
Laibach	25.0	26.50
Buda	68.	64.
Palffy	56.80	57.50
Crucea roșie austr.	19.	19.50
dto ung.	12.20	13.
dto ital.	13.	13.50
Rudolf	28.	21.
Salm	71.	72.
Salzburg	25.25	29.25
St. Genois	69.50	70.50
Stanislaw	—	49.
Trieitine 4 1/2 100 m. c.	144.	147.
dto 4 1/2 50	70.	75.
Waldstein	47.75	49.50
Windischgrätz	—	—
Sërbesci 5 1/2	41.	41.50
dto de 10 franci	—	—
Banca h. ung. 4 1/2	128.	123.50

Cursul la bursa din Viena.

Din 4 Ianuarie 1893.

Renta ung. de aur 4 1/2	116.80
Renta de corone ung. 4 1/2	94.80
Impr. cañ. fer. ung. in aur 4 1/2	125.75
Impr. " " " argint 4 1/2	101.70
Oblig. " " " de ost. l. emis.	121.90
Bonuri rurale ungare.	94.70
" " " croate-slavone.	98.25
Imprum. ung. cu premii.	147.50
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin.	142.
Renta de hârtie austr.	98.40
" " " argint	98.25
" " " aur	118.80
Losuri din 1860.	146.25
Acți de ale Băucei austro-ungar.	1001.
" " " ung. de credit	423.50
" " " austr. de credit	353.25
Napoleon d'ori	9.85 1/2
Mărci imp. germ.	60.80
Loudon (lire sterlinge).	123.85
Rente de corone austr.	96.70

Cursul pieței Brașov.

Din 5 Ianuarie 1893.

	Cump.	Vend.
Banconote rom. Cump.	9.71	9.73
Argint român.	9.65	9.70
Napoleon-d'ori	9.82	—
Galbeni	5.80	—
Ruble rusești	130.	—
Mărci germane	60.40	—
Lire turcesci	—	—
Soris. fonc. „Albina” 6 1/2	—	—
" " " 5 1/2	101.50	102.50

Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu.**
Redactor responsabil: **Gregoriu Maior.**

Nr. 8—1894.

PUBLICAȚIUNE

privitoare la încassarea dărei pentru câni pe anul 1894.

Prin această se aduce la cunoștință generală, că mărcile de câni însemnate cu anulul 1893 dela 15 Ianuarie nu mai au valoare. Toți câni, cari nu vor fi proveșuți cu mărci pentru anulul 1894, dela 16 Ianuarie încolo, se vor prinde de cătră călău.

Posesorii de câni au a-și primi mărcile de câni cele nnuș începându dela 2 Ianuarie, dela cassa de dare a orașului.

Darea pentru câni, cari au trecut de 3 luni este pentru unu an:

- a) pentru câni de luscă 8 fl.
 - b) pentru câni de venaț, decă posesorul are carte de venaț 1 fl.
 - c) pentru câni, cari servesc la pădirea casei și sunt ținuți în locu închis 1 fl.
- Se face observare, că înlăuntru orașului pentru fiă-care câne de curte este a se plăti 1 fl. Er afară din oraș pentru 2 câni de curte, seu 2 câni de oi, în fine, pentru 3 câni de oi, cari păzesc turmele este a se plăti 1 fl.

Voiagerii, seu streinii, cari vor șede mai mult de 8 zile în oraș, au se plătescă 1 fl. lunar la casa de dare a orașului, pentru fiă-care câne, care va fi în posesia lor. Până la plata acestei tace trebuie cânele proveșut cu botniță și dus de sfără.

Brașov, 2 Ianuarie 1894.
332 2—2 **Magistratul orașenesc.**

Concurs!

Pentru ocuparea postului de cassar la institutul de credit și de economii „LIPOVANA” in Lipova.

Salariul anual este: 400 fl. v. a., er dovedindu activitate și zel în oficiu, li-se pune în prospect renumerațione anuală ulterioară, cât și ridicarea salariului din timp în timp. Cassarul va fi îndatorat a depune, ca cațiune în numărar, ori în hirtii de valoare, ori în realități, o sumă indoitu de mare, de cum îi este salariul.

Nr. 53. Nr. 54.

Veritabile inele de aur 14 Karat

cu petri colorate, imitație de petri scumpe și margaritaru cu **5 florini bucata.**

Bogată notă de prețurile obiectelor de aur și argint, césornice, noutăți și specialități de Viena, trimitu ori și cui gratis și franco.

Depou centralu de mărfuri
Julius Bienenstock, Viena
310,6—10 II. Obere Donaustrasse 39.

Confirmarea alesului pôte ur numai după unu anu de serviciu

Dela recurenți se recere se sedă în scris și în vorbire limbe română, maghiară și germană; curenții, cari vor dovedi, că au cutu pracsă la vr'unu institutu bancă, vor fi preferiți.

Recursele ajustate cu documtele, ce le posedu recurenții se trimitu la adresa subsemnatei dițuni.

Terminulu concursului se fics până la 15 Ianuarie, 1894.

Lipova, 1 Ianuarie 1894.
131,2—3 **DIREȚIUNEA.**

GRĂDINĂ AFLĂTORE
pe Căsta Prundului spre Calea adencă (Brașov-Scheiu) este de vëndare.

Informaționele de lipsă se dau la administrația acestui diar.

BEȚIA

se vindecă prin **Antibetin**, întrebuintat cu rezultat strălucitu în o mulțime de casuri. Nenumerate multămite primite dela cei vindecați se trimitu franco la cerere. Fiindu fără ori-ce gustu, se pôte da pățimășului de beție și fără scoirea lui. 1 dosă costă **2 fl. 20 cr;** 1 dosă duplă, pentru morbulu invecit, **4 fl. 40 cr;** trimițându-se suma din urmă dinainte și se trimite franco în tôte țerile. Se capetă la farmacia

„La Vultur” Lugoj,
nr. 320, Banat.

265,10—12

Apărare sigură contra rēcelei, podagrei, reumatismului și gheții.

DEPOU GENERALU
alū fabricelorū din Petersburg și Riga
de CALOCI și ȘOȘONI

de gumi veritabilu rusecū, pentru bărbați, dame și copii, cu prețurile originale de fabrică.

Se potu procura dela Magazia de încălțăminte

S. RESCHOVSKY, Viena.
I., Rothenturm-strasse Nr. 4.

La cerere se trimite însemnarea prețurilor și indicarea cum se ia măsura piciorului, asemenea se pune talpă de gumi pe ghețe noue și vechi cu prețu moderatū.

Vëndetoriloru se dă rabat bun.

Dintre tôte hărtiile pentru țigaretete este recunoscută de cea mai bună hărtia de țigaretete veritabilă franțuzescă

„Le Gloria“

fabricaționea d-lorū
JOSIFU BARDOU & FILS
in PERPIGNAN—PARIS.
60 medalii de aurū, 16 diplome de onore mari,
20 diplome „Hors Concours“.

„Le Gloria” este hărtia, care în fineț și bunătate întrece tôte celelalte hărtii de cigarete ce esistă.

„Le Gloria” este numai atunci veritabilă, decă fiă-care cărticică pōrtă firma IOSIFU BARDOU & FILS.

„Le Gloria” se efectueză cu marginele netede seu crestate (perforate.)

„Le Gloria” se efectueză și ca tuburi și adecă într'o calitate neintrecută de fină.

„Le Gloria” este de căpētātū în Brașovū la tôte marchețaniile și bęcăniile en-gros, precum și la fiă-care debitantū mai bunū de tutunū.

4. **Ball-Seidenstoffe von 45 kr.** bis fl. 11,65 per Meter sowie **schwarze, weisse und farbige** Seidenstoffe von 45 kr. bis fl. 11,65 per Meter — glatt, gestreift, karriert, gemustert, Damaste etc. (ca. 240 versch. Qual. und 2000 versch. Farben, Dessins etc.) Porto- und zollfrei in die Wohnung an Private. Muster umgehend. Briefe kosten 10 fr. und Postkarten 5 fr. Porto nach der Schweiz.
Seiden-Fabrik G. Henneberg (K. u. K. Hofliefer.) **Zürich.**

ABONAȚI CALICULU!

Unu terno siguru facu toti cei ce aboneza CALICULU

diaru humoristicu si satiricu cu multe ilustratiuni,
pe anul 1894!

Prețulu abonamentulu ordinaru, pe întreg anul e 3 fl. seu 7 franci și cine nu va ride de celu puțin 3 ori din fiă-care numeru, acela își primesce abonamentulu solvit înapoi.

Toți cei cu puțină dare de mână primesc Caliculul cu 2 fl. seu 5 franci pe unu anu.

Toți cei săraci, fără deosebire de rang și dignitate, totu așa militari subalterni, studenții, meseriașii, gendarmii, finanții, cantorii, crâșnicii, clopotarii, și toți cei incurcați în procese de despărțenie, primesc CALICULU cu 1 fl. 50 cr. seu 4 franci pe anu.

!! Mai ieftin nici guta nu lovesce!!

Abonentii ordinaru, cari până în 1-a Ianuarie vechiu, ne trimiteți întregu abonamentulu de 3 fl. seu 7 franci, primesc noulu CĂLINDARIU al CALICULUI gratuitu, seu pe de-asupra, ca fuiorul popii, și totu anul ridu.

— 00 —

Abonentii cu prețuri reduse, pentru 36 cr. seu 1 francu, primesc Călindarul CALICULUI espedat franco.

De probă primesc primul numeru alu Calicului pe anul 1894 toti cei-ce ni-lu ceru.

La cinci abonamente de ori-ce natură dăm alu seselea gratuitu.

Concedem și plățirea abonamentulu ori cându în decursulu anulu.

Devisa Calicului, care acum intră în anul 14-lea, a fostu și e: **Lectură originală humoristică și satirică, și risu cu ori și ce prețu.**

A se adresa la **SIBIU**
 328,2-3 **Administrația „CALICULUI.”**

Cheque-Conto
la postă
Nr. 505.

INSTITUTUL DE CREDIT
ȘI DE ECONOMIE
„ALBINA“
FILIALA BRAȘOVU,

Giro-Conto
la banca
Anstro-Ungară.

Recomandăm P. T. public pentru plasare de capitale

Scrisurile fonciare de 5%

ale **„Albinei“** inst. de cred. și econ. în **Sibiu.**
 Acelea sunt emise în bucați a fl. 1000 și fl. 500 și se fructifică cu **netto 5%** fără nici unu scădemēt.

Cuponii de interese se răscumpără la jumătate de anu la 1 Ianuarie și 1 Iulie la casele institutulu din Sibiu și Brașov și la „Pester ung. Commercial-Bank“ în Budapesta **fără nici unu scădemēt și liber de ori ce provisiune.**

Pentru fructificarea punctuală și răscumpărarea scrisurilor fonciare garantează:

- 1. Ipotecile,** care în sensulu legel pentru scrisuri fonciare din anul 1876 sunt menite exclusiv pentru coperirea detentorilor de scrisuri fonciare și ascurate prin intabulare în cărțile funduare în favorulu acelor, asupra cărora se emit scrisuri fonciare până la maximum $\frac{2}{3}$ a valorei de prețuire, ceea ce se confirmă prin controla Comitetulu de supraveghiere pe fiă-care scris fonciar emis.
- 2. Fondulu de garanție de fl. 200,000** specialu al scrisurilor fonciare, preșeris de legea amintită pentru mai mare siguranță a detentorilor de scrisuri fonciare, care fondu e detașat din capitalulu de acțiuni alu institutulu.
- 3. Tota** cealaltă avere a institutulu inclusive fondulu de rezervă.

Scrisurile fonciars ofer deci o siguranță mai mare ca și pupilară.

Scrisurile fonciare de 5% ale „ALBINEI“ atăt cu privire la siguranța lor absolută, cât și ca una din chârțiile indigene cele mai fructifere se recomandă deci de sine pentru plasarea de capitale, de bani pupilari, fonduri publice și private etc. și le vindem pe cât ajunge provisiunea lor în cursul de marfă al bursei din Budapesta.

La cumpărarea unei cantități mai mari le oferim în cursul mijlociu.

„ALBINA“
 institut de credit și de economie
FILIALA BRAȘOV.

19-*

Plătire avantajioasă în rate!

Am onție a aduce la cunoștința On. publicu, că **vându specialu numai MOBILE de ARADU,**

recunoscute în întregă Ungaria și în Ardelu, ca fiind fabricate din materialu bun și solidu.

Fabricatele se efectuesc de firma **Reinhardt Füllöp.**

Arangiamētū

pentru odai de dormitu, de prânzitu și de salone,
 în diferite stiluri, cu prețuri estine,
 cari întrecu ori și ce concurență, atăt în bani gata, câtu și în rate.

Se potu cumpăra în magazinulu meu din **strada Spitalulu Nr. 62.**

Totu acolo se potu căpăta **orologe, tablouri, oglinzi, manufacturi** cu prețurile cele mai estine și convenabile.

Cu deplina stimă: **ALBERT GRÜNWARD.**
 331,1-10

Prețuri convenabile!

Mobile ieftine.

Arangiamētū completu

DE VĒNDARE

O CASĂ DE VARA în Brașov.

La locu frumosu, în mirosu de brădetu și de câmpu.
 Prea plăcută privește peste Brașov și împrejurine.
 Loculu celu mai potrivit pentru a face cura lui Kneipp.
 Informațiuni la Administrația „Gazetei Transilvaniei.“

Praturile-Seidlitz ale lui Moll

Veritabile numai, decă fiecare cutiu este provădită cu marea de apărare a lui A. Moll și cu subscrierea sa.

Prin efectulu de lecvire durabilu alu Praturilor-Seidlitz de A. Moll în contra greutăților celor mai cerbice la stomachu și pântecu, în contra cărcilor și acrelei la stomachu, constipațiunei cronice, suferinței de ficat, congestiunei de sânge, haemorrhoidelor și a celorlți mai diferite bole femeesci a lustru acestu medicamentu de casă o răspândire, ce crește mereu de mai multe decenii încocu.—Prețulu unei cutii-originale sigilate 1 fl. v. a.

Falsificațiile se voru urmări pe cale judecătorească.

Franzbranntwein și sare a lui Moll.

Veritabilu numai, decă fiecare sticlă este provădită cu marea de scutire și cu plumbulu lui A. Moll.

Franzbranntwein-ul și sarea este forțe bine cunoscută ca unu remediu popularu cu deosebire prin trash (frotat) alină durerile de soldină și reumatismu și a altor urmări de rēcălă Prețulu unei sticle-originale plumbate 90 cr.

Apă de gură-Salicyl a lui Moll.

(Pe baza de natron Acid-salicylic)

La întrebuintarea giilnică, cu deosebire importantă pentru copii de ori-ce etate și adulți, asigură cęstă apă de gură conservarea sănătosi și mai departe a dinților. Prețulu sticlei provădute cu marca de apărare a lui A. Moll 60 cr.

Trimiterea principală prin

Farmacistulu A. Moll, c. și r. furnisoru alu curții imperiale Viena, Tuchlauben 9.
 Comande din provinciă se efectuează giilnicu prin rambursu postală.

La deposite se se ceru anumitu preparatele provădute cu iscălitura și marca de apărare a lui A. MOLL.

Deposite în Brașov: la d-nii farmaciști Ferd. Jekelius, Victoru Roth, Fr Kellamen și Ed. Kugler, engros la D. Eremia Nepoții, J. L. & A. Hesshaimer, Teutsch & Tartler, Fritz Geisberger.

77.-43.

Vestite în totă lumea sunt hârțiile de țigară

„LES DERNIÈRES CARTOUCHES ȘI LOHENGRIN“

din Fabrica **Braunstein Frères, Paris**
 65 Boulevard Exelman 65.

Firma Braunstein Frères vindu numai produsele proprii, din fabrica lor de hârtie în Gassicourt (S. & O.) în Francia.

Produsele acestui stabilimentu mărețu, întocmitu după principiile cele mai moderne suntu unu triumfu alu industriei de hârtie.

Unu depositu alu fabricei pentru vëndare de hârtie și tuburi de țigarete se află în **Wiena, I., Schottenring 25.**

Hârția noastră veritabilă franțusască precumu și tuburi de țigarete fabricate din hârtie „Les dernières cartouches“, la care pe fiă-oare cartonu este firma „BRAUNSTEIN FRÈRES“ se vindu în tote march-tâniile, și în tote traficele reg. ung. de totun.

135,11-*